

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Připravenost zdravotnického záchranáře na výkon
profese**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **SPECIALIZACE VE ZDRAVOTNICTVÍ**

Autor: Andrea Marešová

Vedoucí práce: Mgr. Pavlína Picková

České Budějovice 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem „*Přípravenost zdravotnického záchranáře na výkon profese*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 13. 8. 2021

.....

Marešová Andrea

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala mé vedoucí práce Mgr. Pavlíně Pickové za odborné vedení, ochotu pomoci a poradit se všemi náležitostmi a hlavně trpělivost. Dále bych chtěla poděkovat studentům oboru Zdravotnický záchranář Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Univerzity obrany v Brně za pomoc při výzkumném šetření. V poslední řadě patří veliké dík Mgr. Břetislavu Roháčkovi, který mi pomohl jak se statistickým zpracováním dat, tak s formálními náležitostmi k bakalářské práci.

Přípravenost zdravotnického záchranáře na výkon profese.

Abstrakt

Bakalářská práce nese název „*Přípravenost zdravotnického záchranáře na výkon profese*“ a skládá se ze dvou částí – teoretické a praktické. V části teoretické je podrobněji vysvětleno, kdo je zdravotnický záchranář a jaká je jeho osobnost. Dále jsou zde definovány zákony, kterými by se měl zdravotnický záchranář řídit a jaké jsou jeho kompetence. Povolání záchranáře je velmi stresující, tudíž v práci nechybí ani kapitola psychologie zdravotnických záchranářů a syndrom vyhoření. V dalších kapitolách jsou rozepsány studijní programy pro maturanty, kde všude lze studovat obor ZZ na vysokých školách a možnosti uplatnění studentů po ukončení studia. Dále jsme se zabývali tématem adaptačního procesu v novém zaměstnání.

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na studenty prvního až třetího ročníku oboru Zdravotnický záchranář. Cílem bakalářské práce bylo zmapovat znalosti studentů oboru Zdravotnický záchranář o jejich budoucí profesi. Byl proveden kvantitativní výzkum za pomoci dotazníku na webových stránkách a odkaz na něj byl rozeslán na tři vysoké školy v České republice – Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Univerzita obrany v Brně a Západočeská univerzita v Plzni. Výsledky z dotazníků byly statisticky zpracovány pomocí testu homogeneity do kontingenčních tabulek a popsány v diskuzi.

Klíčová slova: povolání, přednemocniční neodkladná péče, studium, zdravotnická záchranná služba, zdravotnický záchranář

The preparedness of paramedics for practising their profession.

Abstract

This bachelor's thesis has title „Preparedness of an paramedic for practising their profession“. It include theoretical part and practical part. In the theoretical part is explained personality and character of paramedic. There are also law definidions that the paramedic should follow and his competences. The profession of paramedic is very stressful, therefore, thesis includes also chapter about psychology of paramedics and burnout syndrome. In the next chapter there are study programs for high school graduates, where is possible to study the field of paramedic at universities and employment opportunities for students after graduation. Next, we examined the themes of the adaptation process in the new job.

The partical part of the bachelor's thesis is focused on students of the first to third year in the field of paramedic. Purpose of the bachelor's thesis is to map the knowledges of students in the field off paramedic about their future profession. A quantitative survey was made using a website questionnaire and a link was sent into three univerities in Czech Republic – University of South Bohemia in České Budějovice, University of Defence in Brno and the University of West Bohemia in Pilsen. The results from the questionnaires were statistically processed using the homogeneity test into contingency tables and described in the discussion.

Key words: paramedic, paramedic rescue services, pre-hospital emergency care, profession, studies,

Obsah

Úvod	8
1 Současný stav	9
1.1 Zdravotnický záchranář	9
1.2 Osobnost zdravotnického záchranáře	10
1.3 Psychologie zdravotnických záchranářů.....	11
1.4 Syndrom vyhoření	11
1.4.1 Prevence syndromu vyhoření u zdravotnických záchranářů	12
1.5 Získávání a uznávání způsobilosti k výkonu povolání	12
1.6 Kompetence zdravotnického záchranáře	13
1.6.1 Kompetence zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu a bez indikace lékaře	13
1.6.2 Kompetence zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu na indikaci lékaře.....	14
1.7 Vzdělávání studentů oboru Zdravotnický záchranář	15
1.8 Studijní programy pro maturanty.....	17
1.9 Odborná příprava studentů na Jihočeské univerzitě	20
1.9.1 Výuka předmětu Urgentní medicína a válečná chirurgie	20
1.10 Fyzická příprava zdravotnického záchranáře k výkonu povolání	21
1.10.1 Průběh tělesné výchovy na Jihočeské univerzitě – první ročník	22
1.10.2 Průběh tělesné výchovy na Jihočeské univerzitě – druhý ročník	23
1.10.3 Průběh tělesné výchovy na Jihočeské univerzitě – třetí ročník	24
1.11 Možnosti uplatnění absolventů	24
1.12 Charakteristika práce na ZZS	25
1.13 Adaptační proces	25
1.14 Individuální rozvoj záchranáře	26
1.15 Celoživotní vzdělávání	27
1.16 Vzdělávací a výcvikové středisko	28

2	Cíle a hypotézy	29
2.1	Cíle práce	29
2.2	Hypotézy práce	29
3	Metodika	30
3.1	Metody výzkumu	30
3.2	Charakteristika výzkumného vzorku	30
4	Interpretace výsledků	32
4.1	Dotazníkové šetření	32
4.2	Hodnocení hypotéz	48
5	Diskuse	53
6	Závěr	64
7	Seznam použitých zdrojů	65
8	Seznam tabulek a obrázků	70
9	Seznam příloh	72
10	Seznam zkratk	81

Úvod

Dnešní doba plná stresu, neustálého spěchu, nebo nezdravého životního stylu jedinců vedou v celkovém spojení k různým zdravotním problémům. V nejhorsích případech můžeme hovořit o cévních mozkových příhodách, nebo srdečních příhodách s náhlou zástavou oběhu a mnoho dalších. V takovýchto kritických situacích je vždy nejlepším řešením zavolat si Zdravotnickou záchrannou službu, která je v provozu nepřetržitě 24 hodin denně.

Zdravotnický záchranář (ZZ) musí být nachystán ve dne i v noci být nápomocný lidem, kteří se mnohdy nacházejí ve stavech bezprostředně ohrožující jejich životy a je jediný v danou chvíli, který může pomoci.

Práce zdravotnického záchranáře je velmi zajímavá, pestrá, ale také může být náročná a mnohdy i nebezpečná. Příprava na výkon tohoto povolání je velice důležitá a zahrnuje fyzickou, psychickou a vysoce odbornou přípravu.

Lidé určitě mají povědomí o práci záchranářů. Vědí, že musí mít určité vzdělání, aby mohli toto povolání vykonávat, ale už neznají další náležitosti, jako například, kde všude má ZZ způsobilost pracovat.

Právě proto, že jsem se setkávala s lidmi v mém okolí, kteří mi říkali, že ZZ může dělat jen toto povolání, jsem se rozhodla zpracovat téma „*Připravenost zdravotnického záchranáře na výkon profese*“, abych je přesvědčila, co vše povolání zahrnuje a jak se ZZ může uplatnit na trhu práce.

1 Současný stav

Zdravotničtí záchranáři (ZZ) jsou zaměstnanci zdravotnické záchranné služby (ZZS), kterou definuje zákon č. 374/2011 Sb. o zdravotnické záchranné službě, v platném znění, jako zdravotní službu, která na základě tísňové výzvy poskytuje přednemocniční neodkladnou péči (PNP) osobám, které jsou v přímém ohrožení života, nebo osobám se závažným postižením zdraví (zákon č. 374/2011 Sb., v platném znění).

1.1 Zdravotnický záchranář

ZZ jsou nedílnou součástí složek integrovaného záchranného systému (IZS) a klíčovou složkou zdravotnického systému, kteří svou práci zaměřují na zdraví pacientů a mnohdy i na záchranu životů (Kosydar-Bochenek, 2017).

ZZ je nelékařský zdravotnický pracovník s vysokoškolským, či vyšším odborným vzděláním, který poskytuje přednemocniční neodkladnou péči, která zahrnuje neodkladnou, léčebnou a diagnostickou péči, nebo pracuje na odděleních urgentního příjmu a na anesteziologicko-resuscitačních odděleních (Andršová, 2012). Práce záchranářů je specifická v tom, že jsou vystaveni stresovým faktorům, jako je napětí, a hlavně odpovědnost za lidský život (Kodydar-Bochenek, 2017). Poskytovatelé ZZS spolu se všemi složkami IZS zajišťují trvalou pohotovost pro případ nahlášení mimořádné události, spolupracují při jejím vzniku a zároveň provádí záchranné a likvidační práce (zákon č. 239/2000 Sb., v platném znění).

Složky IZS to v dnešní době nemají nikterak jednoduché. S příchodem pandemie SARS COV2, která zasáhla nejen Českou republiku na jaře roku 2020, se práce všech složek IZS velmi ztížila. ZZ tvoří celistvou součást všech zdravotnických složek při pomoci s pandemií Covid-19 a v této době jsou zaměstnanci vystavováni velikému riziku nákazy. Dennodenně se musí oblékat do ochranných obleků a zajišťovat tak PNP, kdy práce samotná není jednoduchá, a ještě k tomu ztížená těmito podmínkami (Štepanyová, 2020).

1.2 Osobnost zdravotnického záchranáře

Člověk, který si dobrovolně vybírá práci ve zdravotnictví, musí počítat s tím, že práce zdravotníka patří z hlediska odborné přípravy mezi velmi náročná povolání. Předpokládá se, že zdravotnický pracovník zvládne práci s moderními technikami, dokáže zvládat fyzickou zátěž své práce a vykoná různé administrativní práce. Co ale patří mezi neméně významné části tohoto povolání, je schopnost vypořádat se s pracovními a rodinnými problémy, které život může přinést. A toto všechno musí řešit v směnném provozu na různých specializovaných pracovištích (Zacharová, 2017).

Když se ve společnosti řekne slovní spojení zdravotnický záchranář, většina lidí by člověka, který toto povolání vykonává, srovnala k nadčlověkovi, nebo superhrdinovi. Profese ZZ přesahuje jakousi hranici normálního povolání. Práce v improvizovaných podmínkách, protože nikdy není nic stoprocentní, zdolávání náročných situací, u kterých může dojít k ohrožení lidského života, ovládnutí vlastních emocí-to všechno patří mezi velkou psychickou zátěž, kterou by měli zdravotničtí záchranáři zvládat (Andršová, 2012).

Zdravotničtí záchranáři jsou ve většině případů silně extravertní, úkolově zaměřeni, mají tendenci velet a jsou odvážní a akční. U ZZ se objevuje exhibiční motivace tzn. touha předvést nejen svou zdravotnickou odbornost před svými pacienty a přihlížejícím okolím. Důležitou roli u záchranářů hraje i výrazná potřeba obětovat se a pomáhat jedincům v těžkých a krizových situacích, bez ohledu na vlastní nepohodlí, nebo potřeby (Andršová, 2012). Nejen že by záchranář měl mít všechny tyto vypsání vlastnosti, ale měl by být jak fyzicky, tak psychicky připraven na náročné situace (Riedl, 2011).

Andršová (2012) ve své knize říká, že čerství absolventi studijního oboru Zdravotnický záchranář očekávají, že budou dennodenně vystavováni náročným situacím, kde budou zachraňovat lidi, kteří jsou ohroženi na životě. Pak se ale setkávají spíše se situacemi, u kterých je náplní práce „jen“ změření fyziologických funkcí a převoz k poskytovateli akutní lůžkové péče.

1.3 Psychologie zdravotnických záchranářů

Hlavní věc, která se čeká od pracovníků nejen zdravotnické záchranné služby je psychická odolnost a schopnost efektivně a racionálně jednat v krizových situacích, nebo při mimořádných událostech. Díky dlouholeté praxi a výcviku jsou tito pracovníci psychicky odolnější než běžná populace. Ale i přes to se mohou najít situace, které jsou pro záchranáře nejen fyzicky, ale i psychicky náročné, ať už je to situace, kdy jsou sami ohroženi na životě, musí poskytnout první pomoc dítěti, při nejhorším, kdy nastane neúspěšná resuscitace dítěte, musí ošetřit kolegu, nebo jsou vystaveni tváří v tvář se smrtí. Aby při této práci záchranář dosáhl profesionálního výkonu, je pro něj typickým znakem, že odloží své emoce do pozadí během zásahu, avšak toto odkládání emocí může z dlouhodobého hlediska ovlivnit psychické, nebo somatické zdraví záchranáře. Jako prevence a zamezení odchodů zdravotnických pracovníků ze ZZS slouží intervenční techniky (Štětina, 2014).

V dnešní moderní době začínají zdravotnické záchranné služby akceptovat tzv. Systém psychosociální intervenční služby (SPIS), který poskytuje první psychickou pomoc z řad profesionálů, tzv. Peerů, což jsou vyškolení kolegové záchranáři nebo lékaři ve spolupráci s psychology. Systém peerů zaručuje anonymitu, peer je vázán mlčenlivostí a vyhledání této pomoci je dobrovolné (Böhm, 2012).

1.4 Syndrom vyhoření

Syndrom vyhoření („burnout syndrome“, syndrom vyprahnutí, nebo vypálení) patří mezi závažné, ale léčitelné onemocnění, které je zapsané v mezinárodní klasifikaci nemocí. Nejčastěji se toto onemocnění vyskytuje u profesí pracujících s lidmi, takže je zřejmé, že mezi hlavní oběti tohoto onemocnění patří mj. také zdravotničtí záchranáři (Carder et al., 2018).

Existuje mnoho definic tohoto onemocnění od různých autorů. Podle Ptáčka et al. (2013) vyhořet znamená vyčerpat všechny fyzické a duševní síly a nepodaření se dosáhnout nerealistických požadavků, které na sebe klade sám jedinec. Křivohlavý (2012) říká, že burnout syndrom je stav tělesného, emocionálního a psychického vyčerpání, které je typické pro dlouhodobé vystavování emocionálně náročným situacím. Na člověka jsou vytvářena očekávání, které se mu nedaří splnit, a tak se vyskytuje ve stresu. Bridgeman (2019) říká, že ke vzniku syndromu vyhoření negativně přispívá pracovní prostředí, kdy na jedné straně to může být velká míra

svobody, člověk není pochválen za vykonanou práci, nikdo o něj nejeví zájem a na druhé straně je to častá kontrola při práci a žádná volnost při dalším rozhodování.

Podle Andršové (2012) představuje syndrom vyhoření určitou emoční únavu, nebo citové vyčerpání, kdy došlo k vyčerpání duševních zásob kvůli dlouhodobému stresu a nevěnování se sám sobě a svým potřebám. Dochází tak k nerovnováze mezi aktivitou a odpočinkem. K propuknutí onemocnění přispívají také vlastnosti jedince jako například perfekcionismus, vysoké ambice, neumění asertivního chování, nebo příliš přísně sebehodnocení.

V zájmu zaměstnavatele by mělo být vytvoření příjemného prostředí a klidného zázemí pro pracovníky, zajištění programů, které mohou snížit stres, nebo obstarat možnosti dalšího vzdělání nebo výcviku (Andršová, 2012).

1.4.1 Prevence syndromu vyhoření u zdravotnických záchranářů

Jako nejvhodnější způsob řešení syndromu vyhoření je jeho včasné předcházení a řízení se určitými pravidly. Člověku, u kterého je velká pravděpodobnost výskytu syndromu vyhoření se doporučuje, aby si organizoval svou práci a naplánoval si také volno. Přestávky, které v práci má by měl smysluplně využít, například se projít, vyvětrat se, protáhnout se, nebo si dát něco dobrého k jídlu. U záchranářů je sice s přestávkami občas problém, ale každý u ZZS by se měl pokusit volnou chvíli využít naplno (Špatenková, 2011).

Dalšími radami jsou třeba vyvarování se negativnímu myšlení, člověk by měl na všem hledat něco pozitivního a umět se pochválit. Neodmítat pomoc, nebát se o pomoc požádat. Žít zdravý život, pravidelně cvičit, relaxovat, dopřát si zdravou stravu, dostatečně spát a v neposlední řadě pečovat o sám sebe, dopřávat si luxus, udělat si radost i drobnostmi (Špatenková, 2011).

1.5 Získávání a uznávání způsobilosti k výkonu povolání

Výkon povolání zdravotnického záchranáře upravuje legislativně zákon č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotních povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotních povoláních), v platném znění.

Podle § 18 tohoto zákona se odborná způsobilost k výkonu povolání ZZ získává absolvováním akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu zdravotnických záchranářů, nebo studiem nejméně tří let oboru diplomovaný zdravotnický záchranář na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školením roce 2018/2019, nebo studiem střední zdravotnické školy v oboru zdravotnický záchranář, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1998/1999 (zákon č. 201/2017 Sb., v platném znění).

Podle čtvrtého odstavce § 18 tohoto zákona může zdravotnický záchranář bez odborného dohledu provádět činnosti v rámci specifické ošetrovatelské péče při poskytování přednemocniční neodkladné péče až po 1 roce výkonu povolání při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu (zákon č. 201/2017 Sb., v platném znění).

1.6 Kompetence zdravotnického záchranáře

Zdravotnický záchranář se ze zákona musí řídit svými kompetencemi, které jsou určeny vyhláškou č. 391/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Jsou pak dále rozděleny na kompetence, které může dělat sám záchranář bez odborného dohledu a bez indikace lékaře a na kompetence bez odborného dohledu, ale na indikaci lékaře (vyhláška č. 201/2017 Sb., v platném znění).

1.6.1 Kompetence zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

Dle prvního odstavce § 17 vyhlášky č. 391/2017 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, může zdravotnický záchranář monitorovat základní životní funkce včetně snímání elektrokardiografického záznamu, průběžného sledování a hodnocení poruch rytmu, vyšetření a monitorování pulzním oxymetrem. Dále může zahajovat a provádět kardiopulmonální resuscitaci (KPR) s použitím ručních křísících vaků, včetně defibrilace srdce elektrickým výbojem pro provedení záznamu elektrokardiogramu, zajišťovat periferní žilní nebo intraoseální vstup, aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci roztoků glukózy u pacientů s ověřenou hypoglykemií, provádět laboratorní vyšetření určená pro neodkladnou péči a hodnotit je (vyhláška č. 391/2017 Sb., v platném znění).

Dále může obsluhovat a udržovat vybavení všech kategorií dopravních prostředků, řídit pozemní dopravní prostředky, a to i v obtížných podmínkách jízdy s využitím výstražných zvukových a světelných zařízení, provádět první ošetření ran, včetně zástavy krvácení, zajišťovat nebo provádět bezpečné vyproštění, polohování, imobilizaci, transport pacientů a zajišťovat bezpečnost pacientů během transportu, vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnost při řešení následků v rámci IZS, zajišťovat v případě potřeby péči o tělo zemřelého, přejímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu, provádět neodkladné výkony v rámci probíhajícího porodu a první ošetření novorozence (vyhláška č.391/2017 Sb., v platném znění).

Také může přijímat, evidovat a vyhodnocovat tísňové výzvy z hlediska závažnosti zdravotního stavu pacienta a podle stupně naléhavosti, zabezpečovat odpovídající způsob jejich řešení za použití telekomunikační a sdělovací techniky, provádět telefonní instruktáž k poskytování první pomoci a poskytovat další potřebné rady za použití vhodného psychologického přístupu a zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii (vyhláška č. 391/2017 Sb., v platném znění).

1.6.2 Kompetence zdravotnického záchranáře bez odborného dohledu na indikaci lékaře

Podle druhého odstavce §17 vyhlášky č. 391/2017 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, smí zdravotnický záchranář bez odborného dohledu a na indikaci lékaře zajišťovat dýchací cesty dostupnými pomůckami, zavádět a udržovat inhalační kyslíkovou terapii, zajišťovat přístrojovou ventilaci s parametry určenými lékařem, pečovat o dýchací cesty pacientů i při umělé plicní ventilaci, podávat léčivé přípravky, včetně krevních derivátů, asistovat při zahájení aplikace transfúzních přípravků a ošetřovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji, provádět katetrizaci močového měchýře u žen a dívek nad 10 let a odebírat biologický materiál (vyhláška č. 391/2017 Sb., v platném znění).

1.7 Vzdělávání studentů oboru Zdravotnický záchranář

Existují minimální požadavky na studijní programy, jejichž studiem pak získá student odbornou způsobilost k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Tyto požadavky jsou zakotveny ve vyhlášce č. 39/2005 Sb. kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Paragraf 17 této vyhlášky se věnuje minimálním požadavkům k získání odborné způsobilosti povolání zdravotnického záchranáře (vyhláška 39/2005 Sb., v platném znění).

Absolvováním akreditovaného studijního programu nebo akreditovaného vzdělávacího programu získává člověk odbornou způsobilost k výkonu povolání zdravotnického záchranáře. Standardní doba studia programu je nejméně 3 roky a z toho zahrnuje nejméně 1 800 hodin praktická výuka (vyhláška 39/2005 Sb., v platném znění).

V rámci teoretické výuky tvoří základ obory, které jsou potřebné pro poskytování neodkladné zdravotní péče a ošetrovatelské péče a zahrnuje tak znalosti z odborné anatomie, fyziologie, patologie, epidemiologie a mikrobiologie, biofyziky, biochemie, hematologie a transfuzního lékařství, toxikologie, klinické propedeutiky, farmakologie a základní znalosti o zdravotnických prostředcích a manipulaci s nimi. Dále jsou nutné znalosti v klinických oborech a dalších specifických oblastech, které souvisejí s poskytováním neodkladné péče, a to v urgentní a válečné medicíně, v poskytování přednemocniční neodkladné péče při mimořádných událostech a krizových situacích, integrovaném záchranném systému a práci ve zdravotnickém operačním středisku. Nezbytná je anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče, neodkladná péče při akutních a kritických stavech, ošetrovatelství ve vztahu k internímu lékařství, chirurgii, neurologii, pediatrii, gynekologii a porodnictví, psychiatrii, včetně závislostí na návykových látkách, péče o staré lidi a geriatrii a paliativní péče (vyhláška 39/2005 Sb., v platném znění).

Praktická výuka probíhá ve zdravotnickém zařízení poskytovatele zdravotních služeb, který poskytuje zejména přednemocniční neodkladnou péči, akutní lůžkovou intenzivní péči, včetně péče na urgentním příjmu. Dále výuka probíhá ve zdravotnickém zařízení poskytovatele lůžkové péče v oboru interní lékařství, chirurgie a na pracovištích ostatních složek integrovaného záchranného systému (vyhláška 39/2005 Sb., v platném znění).

Pro výkon profese ZZ je nutné absolvovat vysokou, nebo vyšší odbornou školu. Aby byli uchazeči přijati do studijního programu, musí splnit takzvané vstupní podmínky neboli podmínky k přijetí, ke kterým se řadí úspěšné ukončení středního vzdělání s maturitní zkouškou, splnění přijímacího řízení vysoké, nebo vyšší odborné školy a v neposlední řadě zdravotní stav uchazeče, který musí splňovat kritéria stanovená pro studium v souladu s platnými právními předpisy (Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2019).

Studium na vyšší odborné škole je zakončeno absolutoriem, které se skládá z obhajoby absolventské práce a ze zkoušky z cizího jazyka a z odborných předmětů. Absolvent vyšší odborné školy dostává vysvědčení o absolutoriu a získává označení, které se uvádí za jménem – diplomovaný specialista (Dis.) (zákon č.561/2004 Sb., v platném znění).

Vysokoškolské studium se ukončuje státní závěrečnou zkouškou, která se skládá z obhajoby bakalářské práce a ze zkoušky z urgentní medicíny, ošetrovatelství v resuscitační a intenzivní péči a behaviorálních věd. Po úspěšném složení státních závěrečných zkoušek se ze studenta stává zdravotnický záchranář s akademickým titulem bakalář – Bc. (Zákon č. 111/1998 Sb., v platném znění, Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2019).

Absolventi studijního programu Zdravotnický záchranář dokážou samostatně řešit úkoly ve spojení s poskytováním specifické ošetrovatelské péče při poskytování přednemocniční neodkladné péče osobám, které mají závažné postižení zdraví, nebo se vyskytli v situaci, kdy jsou bezprostředně ohroženi na životě. Jsou schopni práce na odděleních akutní intenzivní péče nebo urgentních příjmech. Dokážou racionálně spolupracovat a jednat s ostatními zdravotnickými pracovníky i se členy týmů integrovaného záchranného systému (IZS) (Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2019).

1.8 Studijní programy pro maturanty

Na obor Zdravotnický záchranář lze nastoupit po úspěšném absolvování střední školy zakončené maturitní zkouškou. V České republice je celkem 10 vysokých škol a 3 vyšší odborné školy, které studium tohoto oboru nabízí, ať už to jsou školy veřejné a státní s formou studia prezenční, či kombinovanou.

Obor Zdravotnického záchranářství nabízí tyto vysoké školy:

- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích,
- Masarykova univerzita v Brně,
- Univerzita obrany v Brně,
- Univerzita obrany v Hradci Králové,
- České vysoké učení technické Kladno,
- Ostravská univerzita,
- Univerzita v Pardubicích,
- Univerzita Palackého v Olomouci,
- Technická univerzita v Liberci,
- Západočeská univerzita v Plzni.

Vyšší odborné školy, na kterých lze obor Zdravotnické záchranářství studovat jsou:

- Střední škola zdravotnická a Vyšší odborná škola zdravotnická v Ústí nad Labem,
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická v Plzni,
- Vyšší odborná škola zdravotnická Brno.

V České republice jsou ještě další 3 vyšší odborné školy, které ale v následujícím akademickém roce (2021/2022) obor Zdravotnický záchranář neotevřeou, a to:

- Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola 5. května v Praze,
- Vyšší odborná škola zdravotnická Bílá vložka s.r.o. v Českých Budějovicích,
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Emanuela Pöttinga a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Olomouc. (Vysoke - Skoly.cz, 2021).

Prezentace Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích nesmí chybět. Na svých stránkách univerzita uvádí, že bakalářské studium programu Zdravotnický záchranář je tříleté a absolventi tohoto programu získávají oprávnění k vykonávání zdravotnického povolání. Studium je obdobné se vzdělávacími programy zemí Evropské unie. Mezi hlavní cíle oboru se řadí příprava vysokoškolsky kvalifikovaného odborníka pro samostatnou práci v rámci specifické ošetrovatelské péče v přednemocniční neodkladné péči, akutního příjmu a kdekoliv, kde jsou lidé bezprostředně ohroženi na životě (Zdravotnické záchranářství – ZSF JU, 2021).

Ke studiu oboru **Zdravotnického záchranářství na Jihočeské univerzitě** lze nastoupit až po úplném a úspěšném dokončení střední všeobecné nebo odborné školy zakončené maturitní zkouškou a po úspěšném složení přijímacích zkoušek. Přijímací řízení je dvoukolové a skládá se z talentové zkoušky a písemné zkoušky. *Talentová zkouška* prověřuje úroveň uchazečových pohybových předpokladů a dovedností. Talentová zkouška bude umožněna jen těm uchazečům, kteří doloží potvrzení o zdravotní způsobilosti. Zkouška se skládá z plavání vzdálenosti 100 metrů na čas a z atletiky – běh vzdálenosti 100 metrů a 800/1500 metrů na čas. Všechny tři disciplíny jsou bodově ohodnoceny (viz příloha č. 2). *Písemná zkouška* obsahuje test z biologie člověka v rozsahu učební látky gymnázia a test ze všeobecné informovanosti včetně zdravotnické problematiky, přičemž oba testy obsahují 50 otázek (Zdravotnické záchranářství ZSF JU – informace o přijímacím řízení, 2021).

Masarykova univerzita v Brně pořádá také dvoukolové přijímací řízení s praktickou a písemnou částí. *Talentová část* zahrnuje shyby, kdy muži musí udělat alespoň 5 shybů a ženy 3 shyby a vytrvalostní běh. Muži běží 1500 metrů s časovým limitem 6 minut a ženy běží 800 metrů v časovém limitu 3 minut a 40 sekund. Uchazeči, kteří splní limity jsou pozváni do druhého kola, kde píšou *písemný test* z biologie a fyziky (Masarykova univerzita – Zdravotnické záchranářství, 2020).

Univerzita obrany v Brně pořádá opět dvoukolové přijímací řízení. První se konají *písemné testy* z biologie (somatologie) a anglického jazyka. Pak následuje přezkoušení *tělesné výkonnosti*, které se skládá z vytrvalostního běhu, kdy uchazeč běží 12 minut a podle uběhnuté vzdálenosti se mu přidělují body a provedení cviku sed-leh na který má 1 minutu a podle udělaných cviků se mu opět přidělují body (Univerzita obrany v Brně – informace o studiu, 2020).

Stejně přijímací řízení má i **Univerzita obrany v Hradci Králové**, která má zkoušky rozdělené do tří kol, kdy uchazeč musí splnit *písemný test* z biologie a anglického jazyka. Dále musí absolvovat *praktické ověření tělesné zdatnosti*, které obsahuje dvě disciplíny, a to dvanáctiminutový běh a sed-leh za jednu minutu (Univerzita obrany v Hradci Králové – přijímací řízení, 2021).

Možnost studia oboru Zdravotnického záchranářství jde v celku nově i na **Univerzitě Palackého v Olomouci**, kde tento obor otevřeli teprve v roce 2017. Přijímací řízení se skládá ze dvou kol, kdy v prvním kole uchazeč píše *písemný test*, který je složen ze dvou částí, biologie člověka a výběr ze společenských a přírodních věd včetně prověření obecně studijních předpokladů, ve kterém je zahrnuto 10 otázek ze společenských věd-sociologie a psychologie, dále 10 otázek z přírodních věd-fyzika a chemie a 10 otázek prověřující obecné studijní předpoklady. Pokud uchazeč splní podmínky písemných testů, postupuje dále do druhého kola. V druhém kole absolvuje uchazeč *test fyzické zdatnosti*, který je složen z plavání 100 m volným způsobem a z běhu 1500 m (Univerzita Palackého v Olomouci – studijní programy, 2021).

Na rozdíl od předešlých vysokých škol **Západočeská univerzita v Plzni** pořádá jednokolové přijímací řízení, a to v podobě absolvování *písemného testu* z biologie člověka, který obsahuje 50 otázek. Uchazeč má na test časový limit 60 minut a minimální hranice pro úspěšné zvládnutí testu je 20 bodů, tzn. 20 správných odpovědí (Západočeská univerzita – informace o přijímacím řízení, 2021).

Také **České vysoké učení technické v Praze** pořádá své přijímací řízení v rámci jednoho kola s absolvováním pouze *písemných testů*, a to z biologie a fyziky. Z každého okruhu je 15 otázek, na kterých je stanoveno 75 minut. Minimální počet bodů pro složení přijímací zkoušky je 13 bodů (České vysoké učení technické v Praze – přijímací řízení, 2021).

Ostravská univerzita taktéž pořádá pouze jedno kolo přijímacího řízení, a to bez talentových zkoušek. Uchazeči o studium musí projít *písemným znalostním testem*, který obsahuje 30 otázek z biologie a fyziky (Ostravská univerzita – organizace přijímacího řízení 2021).

Jediná **Technická univerzita v Liberci** přijímá ke studiu uchazeče bez jakýchkoliv přijímacích zkoušek. Uchazeči jsou přijati na základě výsledků studia ze střední školy. Započítává se celoroční hodnocení 1., 2., a 3. ročníku studia a pololetní hodnocení 4. ročníku (Technická univerzita v Liberci – Zdravotnické záchranářství, 2021).

1.9 Odborná příprava studentů oboru ZZ na Jihočeské univerzitě

V kapitole 1.5 *Vzdělávání studentů oboru Zdravotnický záchranář* byly popsány požadavky na studium oboru Zdravotnický záchranář, které jsou zakotveny ve vyhlášce č. 39/2005 Sb., kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání. Pro přípravu kvalifikovaného nelékařského zdravotnického pracovníka jsou zapotřebí teoretické znalosti, které získává během 3letého studia na vysoké, nebo vyšší odborné škole (vyhláška č. 39/2005 Sb., v platném znění).

Při studiu nejen na Jihočeské univerzitě je při teoretické výuce největší důraz kladen na předmět Urgentní medicína a válečná chirurgie (UM), který je vyučován ve třech semestrech. Dočekalová (2017) ve své práci říká, že tento předmět je velice obsáhlý a při výuce jde hlavně o propojení teorie s praxí, proto je výuka velmi náročná jak na pomůcky, tak na čas. Vyučujícími jsou většinou odborníci s víceletou praxí a zkušenostmi, například lékaři, či záchranáři, kteří se při výuce snaží předat svým studentům rady a cenné zkušenosti.

1.9.1 Výuka předmětu Urgentní medicína a válečná chirurgie

Výuka předmětu je navržena jako teoreticko-praktický celek pro studenty oboru Zdravotnický záchranář, tzn., že teoretická výuka je spjatá s nácvikem praktických cvičení, který probíhá v odborných učebnách. Na Jihočeské univerzitě je nové Simulační centrum, kde se mimo jiné nachází autentická část sanitky zdravotnické záchranné služby, která je pro studenty velmi užitečná při realizaci a řešení modelových situací v rámci praktické výuky. Studenti si zde mohou nacvičit situace, se kterými se v budoucnosti během svého povolání budou setkávat. Sanitka je zcela vybavena stejně jako výjezdové sanitky ZZS JČK. (ZSF JU - novinky, 2021.)

Cílem předmětu je seznámení studentů s jednotlivými akutními stavy – jaké jsou příčiny a projevy, jaká je diagnostika a první pomoc a propojit tak poznatky z medicínských oborů. Student pak sám musí umět zhodnotit zdravotní stav pacienta, zhodnotit vitální funkce a podle toho poskytnout neodkladnou péči (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021)

Teoretická výuka UM je nejčastěji vedena tzv. frontální formou, kde pro celou skupinu studentů přednáší vyučující stejné téma. Hlavním a nejčastějším typem výuky jsou přednášky, které mohou být doplněny obrazovými demonstracemi, video nahrávkami, nebo kazuistikami. Také zde mohou být pro studenty zadány různé individualizované formy výuky, například domácí práce, studium doporučených postupů či Guidelines. Informace ze samostudia a z přednášek jsou pak využity při praktické výuce. Ta je nejčastěji vedena formou týmové a kolektivní práce, kde jsou studenti rozděleni do menších skupin a společně tak řeší modelové situace zadané od vyučujícího. Praktická výuka ve skupinách je pak efektivnější a intenzivnější. Pro nácvik modelových situací jsou zapotřebí různé trenažery jako například figuríny pro nácvik zajištění dýchacích cest, nebo resuscitační panny (Dočekalová, 2017).

1.10 Fyzická příprava zdravotnického záchranáře k výkonu povolání

Profese záchranáře je fyzicky náročná. Každá fakulta, která má akreditovaný obor Zdravotnický záchranář klade zvýšený důraz na tělesnou výchovu. Jinak tomu není ani na ZSF JU. Pokud uchazeč o studium oboru ZZ uspěje a nastoupí do prvního ročníku, musí s vysoce náročnou tělesnou výchovou počítat. Sportovní příprava na vysoké škole se neskládá jen z tělesné výchovy. Studenti se také účastní v rámci odborné praxe kurzů, které jsou zaměřeny na praktický nácvik modelových situací s využitím naučených technik právě z hodin tělesné výchovy, která je rozdělena na výuku v letním a zimním semestru (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021)

1.10.1 Průběh tělesné výchovy na Jihočeské univerzitě – první ročník

V zimním semestru se studenti zabývají problematikou práce ve výškách (PVV) a nad volnou hloubkou. Teoreticky se učí základní popis a rozdělení materiálu pro PVV jako jsou lana, sedací postroje, karabiny, či ploché smyčky a další prostředky pro slaňování. Dále se teoreticky probírá uzlová technika – základní rozdělení uzlů a jejich použití a v poslední řadě probíhá nácvik s využitím vědomostí z teoretických hodin na území sportovního klubu policie (SKP), kde studenti slaňují z cvičné věže. Aby studentovi byl udělen zápočet z tělesné výchovy musí mít 80 % docházku na cvičeních, musí napsat seminární práci na přidělené téma a napsat zápočtový test alespoň na 75 % (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

V tomto semestru studenti podstupují první kurz zaměřený právě na lanové techniky a zvládnutí transportu zraněného ze špatně přístupného terénu. Transport je prováděn za pomoci nosítek, ale i bez něj, tzn. jak přemístit zraněného bez dostupných pomůcek. Dále se studenti učí, jak pracovat s mapou, kompasem a přidávanými azimuty (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

V letním semestru si studenti prohlubují získané vědomosti ze zimního semestru. Výuka už je zcela převedena na praktický nácvik slaňovacích technik na SKP. Hlavním cílem předmětu v tomto semestru je zvyšování tělesné zdatnosti. Pro udělení zápočtu v tomto semestru musí studenti splnit fyzický test, který se skládá z běhu, kdy ženy běžící vzdálenost 2400 metrů v časovém limitu 12 minut a dále z provedení cviků sed-leh, kterých musí za 2 minuty provést 40, aniž by byly nohy fixovány. Muži musí v časovém limitu 12 minut uběhnout vzdálenost 2600 metrů a udělat 50 sed-lehů bez fixace nohou za 2 minuty (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

Druhý semestr je podle požadavků pro zápočet zaměřen na vytrvalost a fyzickou zdatnost. Proto se studenti vydávají na cyklistický kurz. Ten ale nespočívá v jízdě na kole po vyznačených cyklostezkách, ale projíždí se obtížný terén (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

1.10.2 Průběh tělesné výchovy na Jihočeské univerzitě – druhý ročník

Na začátku druhého ročníku se výuka přesouvá z SKP a slaňování do bazénu, kde se vyučuje praktický nácvik plavání. Obsahem výuky v zimním semestru jsou základní plavecké styly a zlepšení osobních výkonů v plavání a předvádí se osobní zásah při záchraně osob z vody. Pro získání zápočtu z tělesné výchovy se musí student na 90 % účastnit cvičení a prokázat dovednosti z plavání, kde jsou následující kritéria: Plavání vzdálenost 200 metrů volným způsobem, kdy ženy mají časový limit 4 minuty a muži 3 minuty a 50 sekund (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

Ve druhém ročníku se konají celkem tři kurzy v rámci odborné praxe (1× zimní kurz, 2× letní kurz). Dva kurzy jsou zaměřené na součinnost s Vodní záchrannou službou (VZS) na základně VZS Dolní Vltavice a třetí je v součinnosti s Horskou záchrannou službou. V zimním semestru je kurz záchranu z ledu. Student se učí způsoby, jak se sám dostat z ledu, když se proboří a dále je výuka zaměřena na záchranu osob z probořeného ledu za pomoci dostupných pomůcek (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

Výuka tělesné výchovy v letním semestru probíhá stále v bazénu, ale zaměřuje se na osobní zásah pro záchranu osob ze špatně přístupného terénu a způsoby vyhledávání osob. Požadavky na studenta pro udělení zápočtu spočívají z ukázek praktických dovedností, a to ze skoku do neznámé vody, lokalizaci tonoucího, tažení a vytažení tonoucího z vody, plavání pod vodou – ženy 20 metrů; muži 25 metrů a ovládnutí potápěčských dovedností A, B, C (potápěčské brýle, šnorchl a ploutve). První letní kurz se odehrává opět na základně VZS na Dolní Vltavici. Nyní jde o kurz specializovaný na záchranu osob z vody a způsoby ovládnutí záchrannářského člunu. Druhý kurz je o zvládnutí práce s lanovými technikami ve výškách spojený s transportem zraněných osob (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

1.10.3 Průběh tělesné výchovy na Jihočeské univerzitě – třetí ročník

Profesní tělesná výchova ve třetím ročníku se zabývá úpolovým cvičením neboli sebeobranou. Jako záchranář se může dostat do určitých situací, kde by mohl prvky ze sebeobrany využít. Celá výuka probíhá formou praktických ukázek. V zimním semestru se zápočet uděluje za správné provedení prvků z gymnastiky tzn. kotoul vpřed a vzad, kotoul letmo, kotoul vzad s výponem, stoj na rukách, stoj na hlavě a přemet stranou a vybraných prvků ze sebeobrany tzn. pád vpřed, vzad a stranou a obrana proti probraným úderům. Ve třetím ročníku zimního semestru se koná poslední kurz společně s Horskou záchrannou službou, který je orientovaný na záchranu osob ze sněhu a lavin (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

I v letním semestru se student zabývá prvky sebeobrany. Nyní se ale vyučuje, jak se bránit například proti zbraním, nebo proti 2 a více útočníkům a nacvičuje se trénink řízené agresivity a týmové spolupráce při profesním zákroku. Zároveň se tyto oblasti stávají požadavky pro udělení zápočtu z profesní tělesné výchovy v letním semestru (Portál IS/STAG Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2021).

1.11 Možnosti uplatnění absolventů

Absolventi vyšších a vysokých škol oboru Zdravotnický záchranář získávají odbornou způsobilost pro výkon povolání v úseku přednemocniční neodkladné péče, anesteziologicko-resuscitační péče a na úseku akutního příjmu. Před samotným nástupem k výkonu povolání na Zdravotnické záchranné službě však musí absolvovat minimálně jeden rok na odděleních akutní a intenzivní lůžkové péče, tzn. oddělení urgentního příjmu, anesteziologicko – resuscitační péče, nebo jednotky intenzivní péče (zákon č. 201/2017 Sb, v platném znění.).

Urgentní příjem je specializované pracoviště, které poskytuje intenzivní i ambulantní péči v nepřetržitém provozu pro pacienty, s náhle vzniklým závažným postižením zdraví a kteří jsou v přímém ohrožení života. Po stabilizaci pacientových vitálních funkcí a dalších vyšetřeních je předán z péče urgentního příjmu na další příslušná oddělení s intenzivními lůžky, například JIP, nebo ARO (Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2015).

Na anesteziologicko-resuscitační oddělení jsou přijímáni pacienti, kterým hrozí, nebo již probíhá selhání jednoho, nebo více orgánů, či pacienti, u kterých bezprostředně hrozí, anebo dokonce již probíhá selhání základních vitálních funkcí. Tyto pracoviště zajišťují diagnózu, prevenci a léčbu multiorgánového selhání za pomoci kvalifikovaného lékařského i nelékařského zdravotnického personálu v nepřetržitém provozu 24 hodin denně (Kapounová, 2020).

1.12 Charakteristika práce na ZZS

Práci na ZZS bychom mohli charakterizovat jako velkou zodpovědnost, náhodný rytmus pracovní činnosti a nepravidelnost tísňových výzev, takže zde vzniká minimální autonomie pracovního procesu. Zaměstnanci ZZS jsou ve srovnání s jiným povoláním častěji vystaveni kritickým událostem s rizikem vlastního ohrožení. Velmi důležitá je komunikace s pacienty, vzhledem k velkému etnickému a sociálnímu spektru pacientů, kdy záchranáři pomáhají bezdomovcům, azylantům, nebo naopak nejbohatším vrstvám obyvatel. Charakteristické pro tuto práci jsou také situace, kdy se záchranář musí rychle rozhodnout v nedostatku času a zároveň toto rozhodnutí může být zásadní ve vyšetření, ošetření, léčbě a přežití. Důležitá je mnohdy i trpělivost a empatie (Štětina, 2014).

1.13 Adaptační proces

Adaptabilita – slovo, které vyjadřuje schopnost člověka přizpůsobit se prostředí a jeho změnám. Každý člověk má tuto schopnost na jiné úrovni. To, jak se člověk zadaptuje v novém prostředí záleží jak na osobní charakteristice, tak na profesní úrovni, pracovních zkušenostech a také na podmínkách adaptace, kterou nabízí organizace (Šín a spol., 2014).

Ministerstvo zdravotnictví uveřejnilo jednotné instrukce doporučených postupů pro všechna zdravotnická zařízení v ČR, tzv. metodické pokyny k realizaci a ukončení adaptačního procesu pro nelékařské zdravotnické pracovníky (NLZP). Adaptační proces slouží k začlenění nelékařského zdravotnického pracovníka, který nastupuje do nového zaměstnání. Jeho cílem je usnadnění doby zapracování se do nového pracovního prostředí, zorientování a seznámení se s novou prací, přístroji a pomůckami. Mezi další cíle adaptačního procesu je prověření, popřípadě doplnění, rozšíření dovedností a znalostí NLZP v praxi (Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2009).

Délka adaptačního procesu absolventů je obvykle 3 až 12 měsíců po nástupu. Každému nově nastupujícímu pracovníkovi je přidělen školící pracovník a sestavený plán zpracování/adaptačního procesu neboli řízená dokumentace. V průběhu adaptačního procesu hodnotí školící pracovník účastníka formou pohovoru, nebo prověřováním praktických dovedností. Vše musí probíhat alespoň jednou za týden, minimálně však jednou za měsíc a vždy výsledky zapsat do řízené dokumentace (Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2009).

Adaptační proces se pak ukončuje závěrečným pohovorem, kde je přítomen vedoucí pracovník příslušného úseku a školící pracovník. Pokud byla na začátku adaptačního procesu zadána závěrečná práce, provádí se obhajoba práce. Vedoucí pracovník by pak měl provést zápis do řízené dokumentace a seznámit účastníka s výsledky a hodnocením (Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, 2009).

1.14 Individuální rozvoj záchranáře

Mezi charakteristiky záchranáře by mělo být připisováno i úsilí o celoživotní vývoj osobnosti a sebeřízení. Právě pro zvládnutí celého záchranářského povolání je velmi důležité sebehodnocení, sebereflexe a práce na sobě samém. ZZ je schopen posunout se dál, díky poznávání sebe samého, kdy si uvědomí, jaké jsou jeho vlastnosti, schopnosti, vlastní pocity v dané situaci, ale také nedostatky, a to se může pokládat jako pomyslná „startovní čára“ ke zlepšení (Venglářová, 2011).

Osobnostním rozvojem je myšleno naučit se asertivnímu chování, mít sám sebe rád, nebo uvědomit si, že děláme pořád shodné chyby. Naopak osobnostní rozvoj by neměl znamenat celkovou změnu osobnosti. V dnešní době existuje několik metod, jak se osobnostnímu rozvoji věnovat. Tím jsou myšleny různé kurzy zaměřené na asertivitu, či emoční inteligenci nebo také antistresové programy a sociálně – psychologický výcvik. Někdy je také dobré pohlédnout na svět a na sebe sama z jiného pohledu a tím tak zabránit tzv. tunelovitému vidění, tedy zabránit pohled pouze z vlastní perspektivy (Andršová, 2012).

1.15 Celoživotní vzdělávání

Podle Kapounové (2020) je pro výkon každého zdravotnického povolání celoživotní vzdělávání velmi důležité z pohledu častých změn v medicíně a ošetrovatelství, které se velmi rychle rozvíjí. Zdravotničtí pracovníci se tak nadále musejí zdokonalovat, aby jejich práce byla na odborné úrovni.

Celoživotní vzdělávání je charakterizováno v zákoně č. 201/2017 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních v § 53 tohoto zákona, jako povinnost zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v příslušném oboru, aby si průběžně obnovovali, zvyšovali, prohlubovali a doplňovali vědomosti, dovednosti a způsobilosti. Zákon rozlišuje několik základních forem celoživotního vzdělávání:

První forma celoživotního vzdělávání je **specializační vzdělávání**, kdy získává zdravotnický pracovník specializovanou způsobilost v příslušném oboru a je zakončeno atestační zkouškou, kterou lze vykonat nejpozději do 5 let od splnění všech požadavků daných vzdělávacím programem (zákon č. 201/2017 Sb., v platném znění).

Druhá forma vzdělávání jsou **certifikované kurzy**, kdy zdravotnický pracovník, nebo jiný odborný pracovník získá po absolvování certifikovaného kurzu zvláštní odbornou způsobilost pro úzce vymezené zdravotnické činnosti. Certifikovaným kurzem nelze nahradit získání odborné nebo specializované způsobilosti, slouží pouze k prohloubení získané odborné nebo specializované způsobilosti. Po ukončení kurzu dostává zdravotnický pracovník od akreditovaného zařízení certifikát, kde jsou uvedeny činnosti, k nimž absolvent získal odbornou způsobilost (zákon č. 201/2017 Sb., v platném znění).

Třetí formou jsou **inovační kurzy**, které hlavně slouží pro zdravotníky k obnovení svých znalostí a dovedností. Tyto kurzy probíhají opět v akreditovaných zdravotnických zařízeních, ale mohou je pořádat i poskytovatelé zdravotnických služeb, kteří zajišťují vyučování pro střední, vyšší odborné nebo vysoké školy (zákon č. 201/2017 Sb., v platném znění).

Další, čtvrtou formou jsou **odborné stáže** pořádané akreditovanými zařízeními, při kterých si má zdravotník prohloubit znalosti a dovednosti. Dalšími možnostmi vzdělávání jsou například účasti na školicích akcích, konferencích nebo kongresech, e-learningové kurzy, nebo samostatné studium odborné literatury (zákon č.201/2017 Sb., v platném znění).

Za celoživotní vzdělávání se považují i navazující studijní programy-akreditovaný doktorský, magisterský a bakalářský studijní obor, nebo studium na vyšší odborné škole, která musí ovšem souviset s pracovní náplní zdravotníka (zákon č. 201/2017 Sb., v platném znění).

1.16 Vzdělávací a výcvikové středisko

Zdravotnická záchranná služba Jihočeského kraje má zřízené vzdělávací a výcvikové středisko (VVS), které zajišťuje nejen pro zaměstnance ZZS výcvikové, vzdělávací a metodické činnosti v rámci odborné přednemocniční neodkladné péče a poskytování první pomoci (ZZS JčK, 2021).

Mezi hlavní úkoly VVS patří například organizování adaptačního procesu pro nové zaměstnance ZZS JčK, formou periodického školení je prováděno celoživotní vzdělávání zdravotnických pracovníků ZZS JčK, které obsahuje teoretické přednášky a praktické nácviky, které probíhají jak v rámci jednotlivce, tak zejména na úrovni týmů výjezdových skupin, nebo připravují workshopy zaměřené na aktuální témata z přednemocniční neodkladné péče (ZZS JčK, 2021).

Dále také provádí výuku první pomoci a nácvik odborných činností pro složky Integrovaného záchranného systému (IZS), nebo zajišťují vzdělávací akce pro veřejnost a ostatní zájemce (ZZS JčK, 2021).

2 Cíle a hypotézy

2.1 Cíle práce

Cíl č. 1: Zmapovat znalosti studentů oboru Zdravotnický záchranář o jejich budoucí profesi.

2.2 Hypotézy práce

Hypotéza č. 1: Studenti prvního ročníku oboru Zdravotnický záchranář mají méně znalostí o jejich budoucím povolání než studenti 3. a vyššího ročníku.

3 Metodika

3.1 Metody výzkumu

Bakalářská práce byla rozdělena do dvou částí. Teoretickou část, která vychází z odborné literatury a zákonů a empirickou část, která byla provedena kvantitativním výzkumným šetřením, technikou dotazníků. Dotazník byl vytvořen na webových stránkách www.surveymonkey.com. Odkaz na webový dotazník byl rozeslán na tři vysoké školy, vždy referentům oboru ZZ s prosbou o přeposlání studentům od prvního až po třetí ročník oboru Zdravotnický záchranář. Do výzkumného šetření byla zapojena Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Univerzita obrany v Brně a Západočeská univerzita. Tyto univerzity byly vybrány z mého vědomí, kdy na Jihočeské univerzitě studuji já a na ostatních dvou univerzitách mám přátele, se kterými porovnáváme metody teoretické či praktické výuky.

Online dotazník byl zcela anonymní a obsahoval pouze uzavřené otázky. Celkem bylo respondentům položeno 24 otázek. První čtyři otázky mapovaly demografické údaje jako je pohlaví, věk, název vysoké školy a ročník studia. Otázky č. 5 až č. 12. zjišťovaly připravenosti studentů na výkon povolání zdravotnického záchranáře. Otázky č. 13 až č. 24. zmapovaly odborné informace respondentů z oboru zdravotnického záchranáře. Na statistickém zpracování výsledků z výzkumné části jsem spolupracovala s Mgr. Břetislavem Roháčkem. Výsledky byly převedeny do programu Microsoft Excel 2010. Ke zhodnocení stanovené hypotézy byl použit test homogenity a testová statistika chí-kvadrát.

3.2 Charakteristika výzkumného vzorku

Výzkumné šetření za pomoci dotazníků proběhlo v měsíci březnu roku 2021. Respondenty byli studenti oboru Zdravotnický záchranář ze Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. Dotazníkového šetření se měli účastnit i studenti Západočeské univerzity fakulty zdravotnických studií v Plzni, kdy jsem oslovila referenta pro obor Zdravotnické záchranářství s prosbou o pomoc při tvorbě praktické části k bakalářské práci, zda by mohl dotazníky rozeslat mezi studenty prvního až třetího ročníku, případně studenty vyšších ročníků oboru ZZ. Bohužel nám nebylo vyhověno, protože studenti v době dotazníkového šetření plnili pracovní povinnost a pomáhali v nemocnicích a zároveň museli plnit své studijní povinnosti. V květnu 2021 byl obdobný email poslán

znovu na Západočeskou univerzitu, kdy již studenti oboru ZZ pracovní povinnost neplní. Bohužel žádost byla v Plzni výzkum opět zamítnut (viz příloha č. 4). Ze statistik návštěvnosti webové stránky www.surveio bylo celkem 140 návštěv z toho 80 studentů dotazník dokončilo (57,1 %). Celkový výzkumný vzorek pro potřeby bakalářské práce tak činil 80 respondentů (100 %).

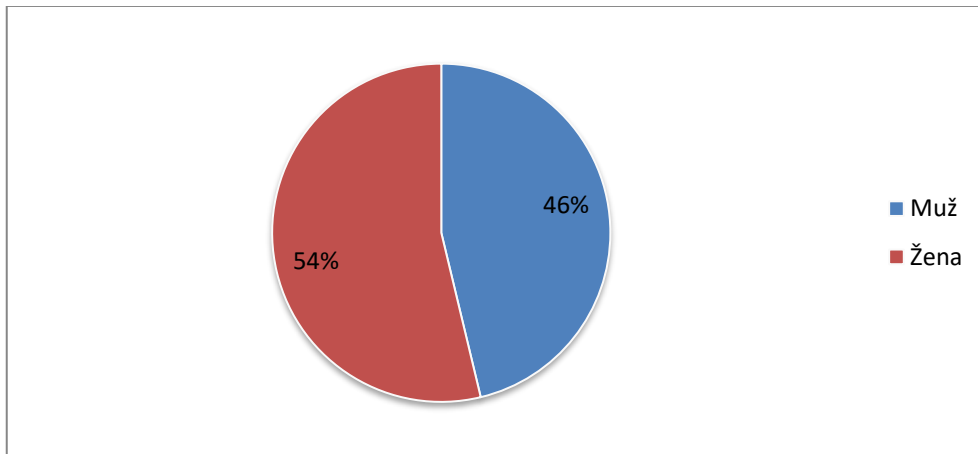
4 Interpretace výsledků

V této kapitole jsme se zabývali výsledky z dotazníkového šetření, které bylo vytvořeno ve spolupráci se studenty oboru Zdravotnický záchranář na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích a Univerzitě obrany v Brně. V rámci této kapitoly jsme se také zabírali testováním a vyhodnocováním hypotéz.

4.1 Dotazníkové šetření

Jak již bylo řečeno, dotazníkové šetření bylo zaměřeno na znalosti studentů oboru ZZ. Sběr dat proběhl mezi dvěma univerzitami. Online dotazník obsahoval celkem 24 otázek, z toho k testování hypotéz soužily hlavně otázky č. 13 až č. 24. Celkem se výzkumu zúčastnilo 80 studentů.

Otázka č. 1: Pohlaví

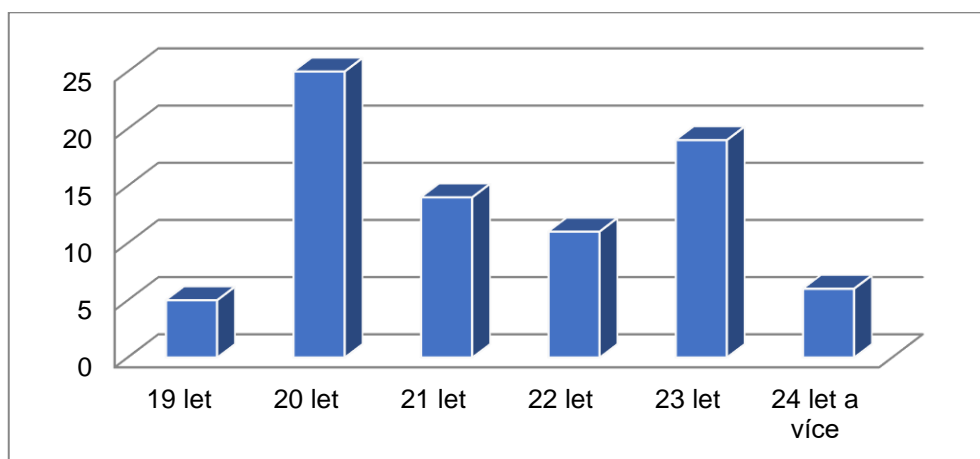

Obrázek 1: Celkový počet respondentů dle pohlaví

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu zúčastněných respondentů bylo 43 (54 %) žen a 37 (46 %) mužů.

Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

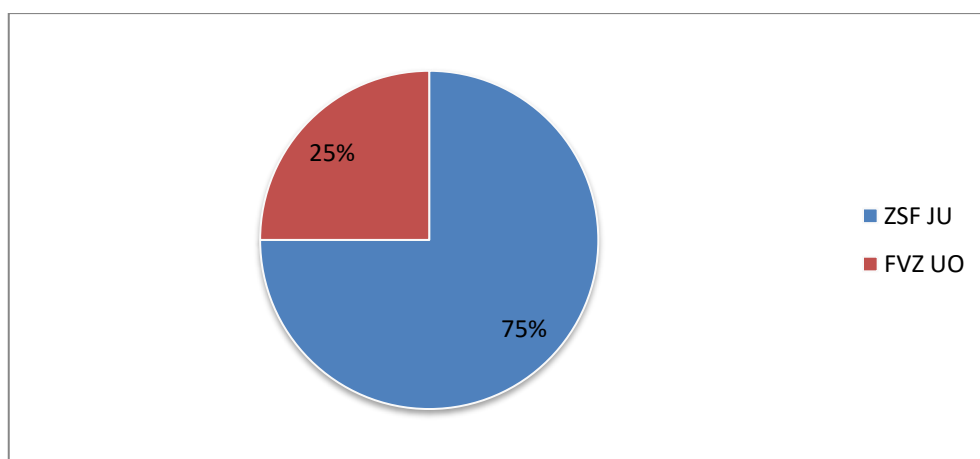

Obrázek 2: Věk respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů bylo 5 (6 %) studentů ve věku 19 let. Největší skupinu dotazovaných tvořili studenti ve věku 20 let, kterých bylo 25 (30 %). Dalších 14 (18 %) respondentů byli ve věku 21 let, 11 (14 %) studentů ve věku 22 let a 19 (24 %) respondentů ve věku 23 let. Poslední skupinu tvořili respondenti, kterým bylo 24 a více let a bylo jich celkem 6 (8 %).

Otázka č. 3: Jakou vysokou školu studujete?

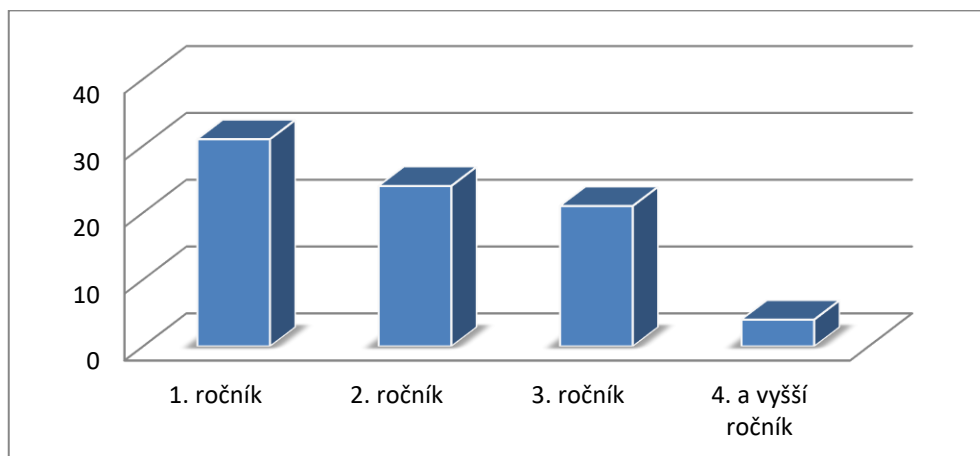
Obrázek 3: Název vysoké školy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkových 80 (100 %) dotazovaných je nejvíce ze Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, tedy 60 (75 %) respondentů. Zbytek 20

(25 %) respondentů byli studenti Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Brně.

Otázka č. 4: V kolikátém ročníku studia oboru ZZ právě jste?

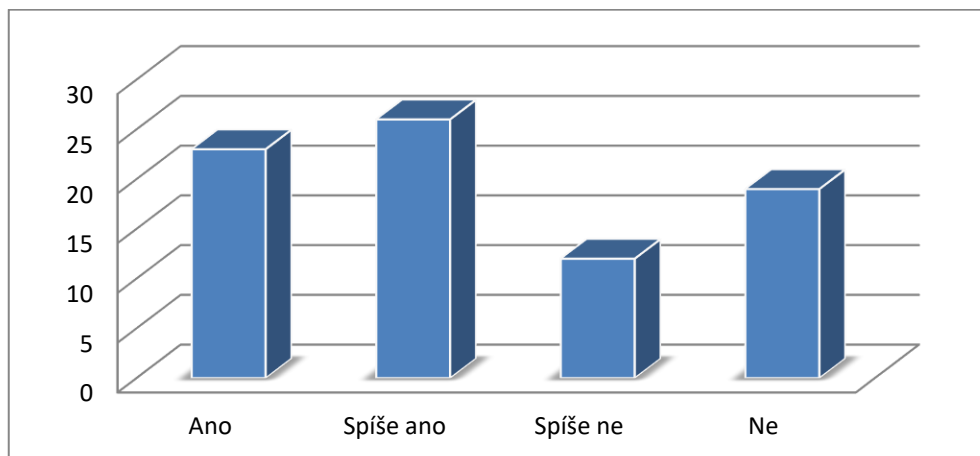

Obrázek 4: Aktuální ročník studia

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů odpovídalo 31 (39 %) studentů z prvního ročníku. Ze druhého ročníku se účastnilo celkem 24 (30 %) studentů. 21 (26 %) respondentů pak bylo ze třetího ročníku a 4 (5 %) studenti byli z vyššího ročníku (čtvrtý a pátý ročník).

Otázka č. 5: Chtěl(a) jste vždy studovat obor zdravotnický záchranář na VŠ?

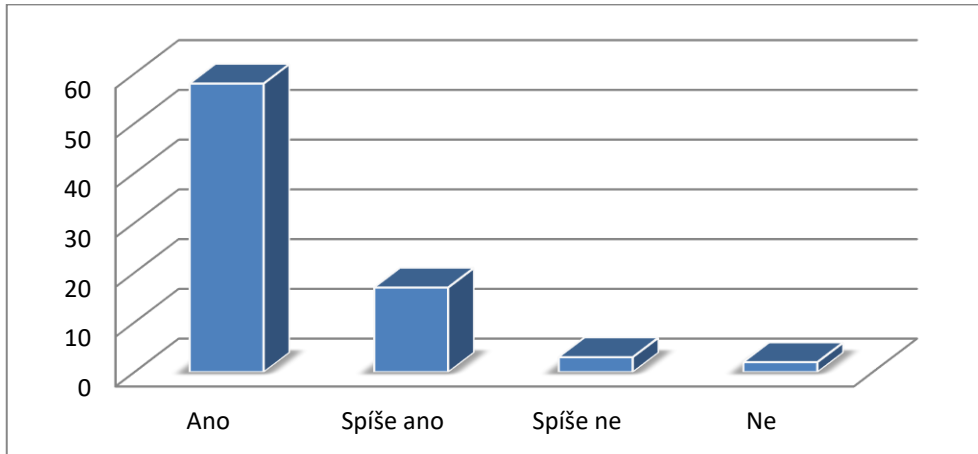
Obrázek 5: Chů studovat obor Zdravotnický záchranář

Zdroj: Vlastní výzkum

Na pátou otázku, která zjišťovala, zda respondenti chtěli vždy studovat obor ZZ odpovědělo z celkového počtu 80 (100 %) respondentů 23 (28 %) studentů, že chtěl vždy

studovat tento obor. Odpověď „spíše ano“ označilo 26 (32 %) respondentů. Tento obor nechtělo studovat 19 (24 %) studentů a 13 (16 %) označilo odpověď „spíše ne“.

Otázka č. 6: Studujete obor zdravotnický záchranář, protože Vám připadá atraktivní?

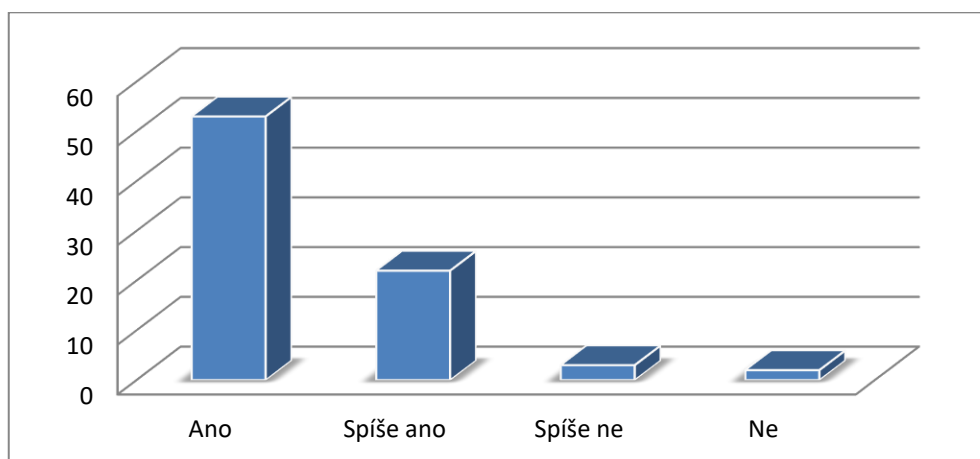

Obrázek 6: Atraktivita povolání

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku č. 6 odpovědělo z celkového počtu 80 (100 %) respondentů 58 (72 %) respondentů „ano“. 17 (21 %) studentů označilo odpověď „spíše ano“. Třem (4 %) respondentům obor ZZ atraktivní spíše nepřipadá atraktivní a dvěma (3 %) respondentům nepřipadá vůbec atraktivní.

Otázka č. 7: Jste s výběrem budoucího povolání spokojen(a)?

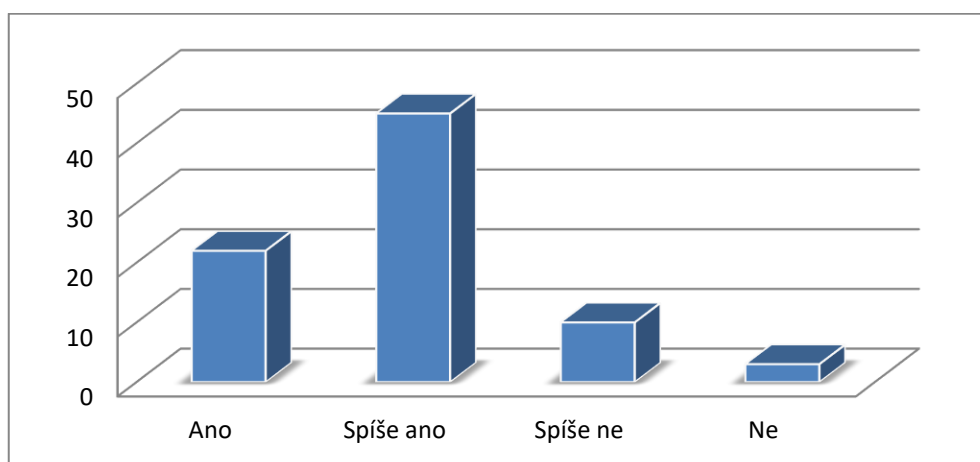

Obrázek 7: Spokojenost s výběrem budoucího povolání

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů zvolilo 53 (66 %) studentů odpověď „ano“, 22 (28 %) respondentů označilo odpověď „spíše ano“. Dále pak 2 (2 %) studenti vybrali odpověď „ne“ a 3 (3 %) studenti odpověď „spíše ne“.

Otázka č. 8: Splňuje obor ZZ Vaše představy o práci zdravotnických záchranářů?

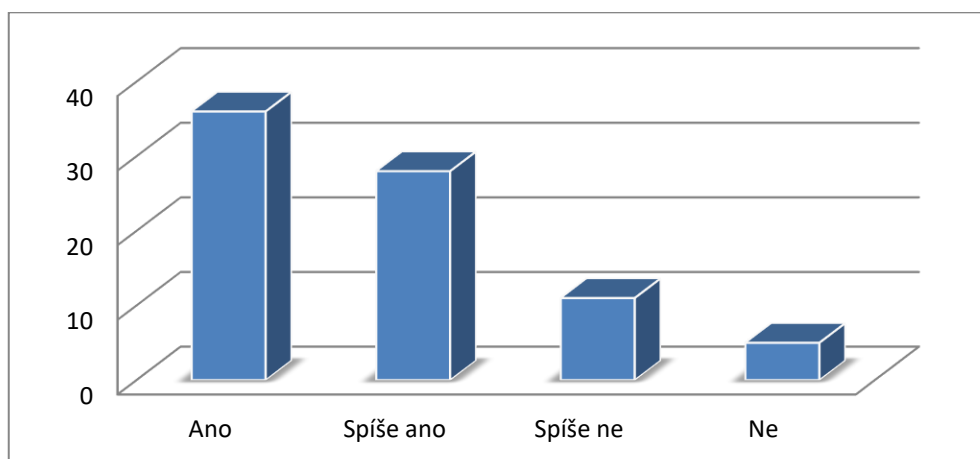

Obrázek 8: Naplnění představy o profesi Zdravotnický záchranář

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů označilo 22 (27 %) odpověď „ano“ a 45 (56 %) studentů vybralo odpověď „spíše ano“. Pouze 3 (4 %) studenti zvolili odpověď „ne“ a 10 (13 %) respondentů odpovědělo „spíše ne“.

Otázka č. 9: Patří povolání ZZ podle Vás ve společnosti mezi prestižní?

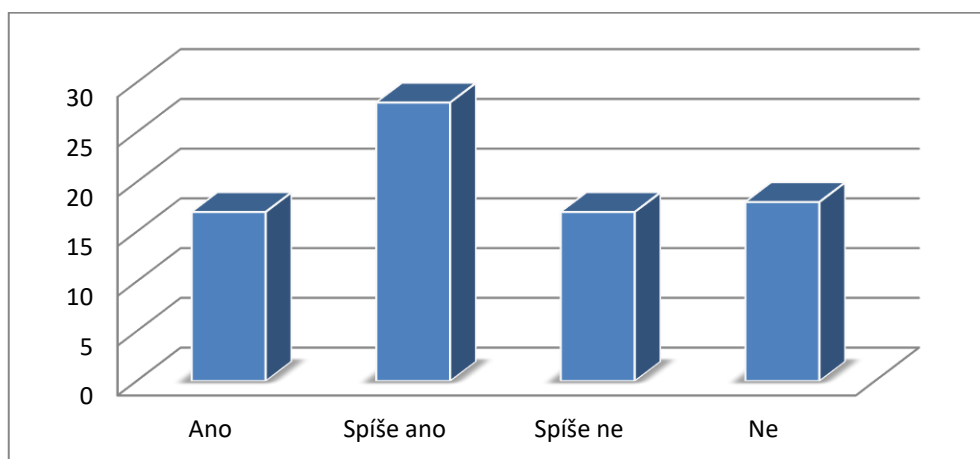

Obrázek 9: Prestiž povolání ZZ ve společnosti

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) studentů odpovědělo na devátou otázku 36 (45 %) studentů, že v jejich společnosti patří práce záchranářů mezi prestižní a 28 studentů (35 %) se přiklání k odpovědi „spíše ano“. Dalších 5 (6 %) respondentů řeklo, že podle nich práce záchranáře nepatří mezi prestižní povolání a 11 (14 %) respondentů označilo odpověď „spíše ne“.

Otázka č. 10: Jsou podle Vás získávané dovednosti z praxí na VŠ dostačující pro výkon profese ZZ?

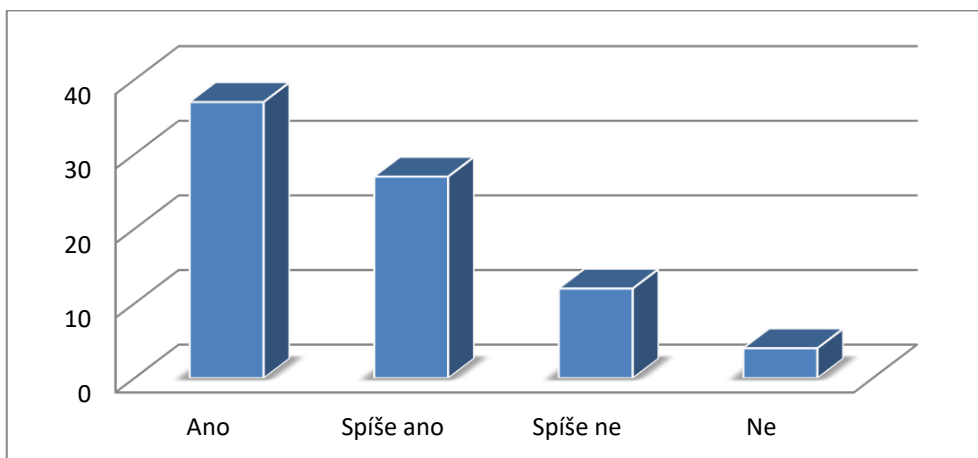
Obrázek 10: Praktické dovednosti a její dostatečnost pro výkon profese

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů označilo odpověď „ano“ 17 (21 %) studentů. Největší počet studentů, tedy 28 (35 %) zvolilo odpověď „spíše ano“. Odpověď

„spíše ne“ zvolilo 17 (21 %) studentů a zbylých 18 (23 %) respondentů vybrali odpověď „ne“.

Otázka č. 11: Je podle Vás práce ZZ fyzicky náročná?

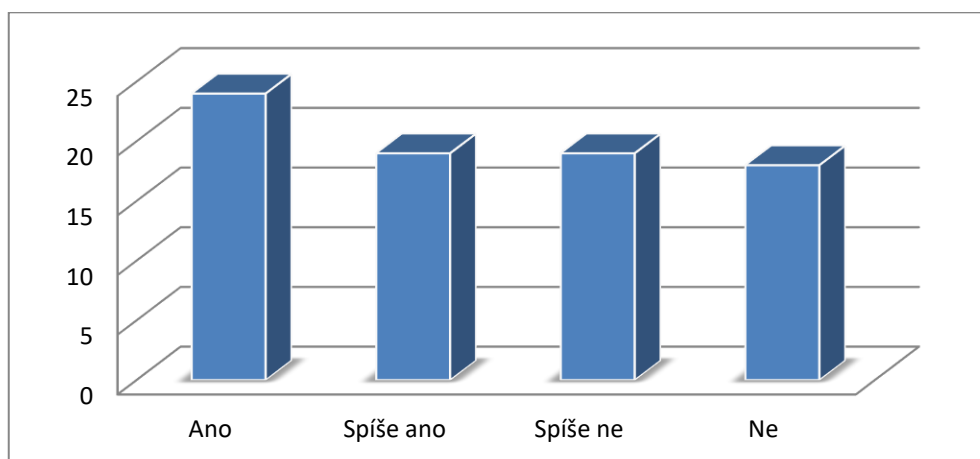

Obrázek 11: Fyzická náročnost povolání

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů označilo odpověď „ano“ 37 (46 %) dotazovaných. Dále 27 (34 %) studentů vybralo odpověď „spíše ano“. K odpovědi „spíše ne“ se přiklánělo celkem 12 (15 %) studentů a zbylí 4 (5 %) respondenti zvolili odpověď „ne“.

Otázka č. 12: Je studium pro Vás náročnější, než jste předpokládal(a)?

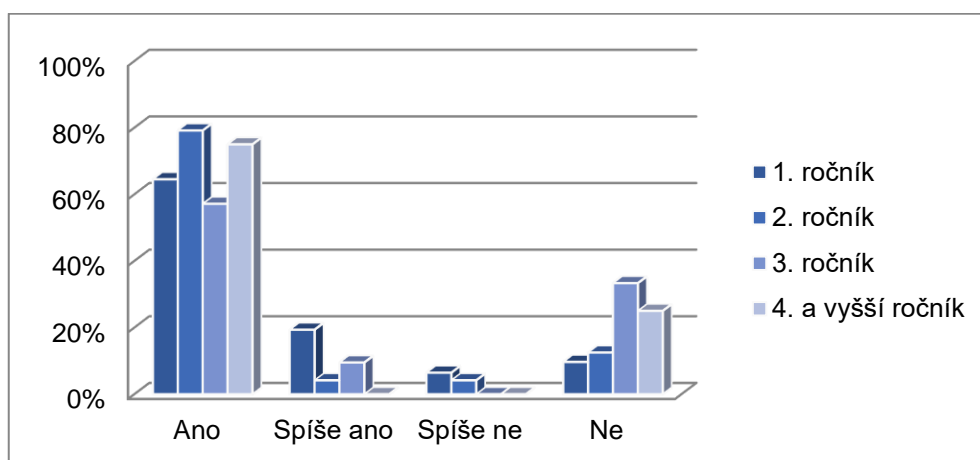

Obrázek 12: Náročnost studia

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů zvolilo nejvíce studentů tj. 24 (30 %) odpověď „ano“ a 19 studentů (24 %) odpověď „spíše ano“. Dále stejný počet, tedy 19 (24 %) respondentů označilo odpověď „spíše ne“ a 18 (22 %) zvolili odpověď „ne“.

Otázka č. 13: Ziskává ZZ způsobilost k práci podle zákona č. 374/2011 Sb.?

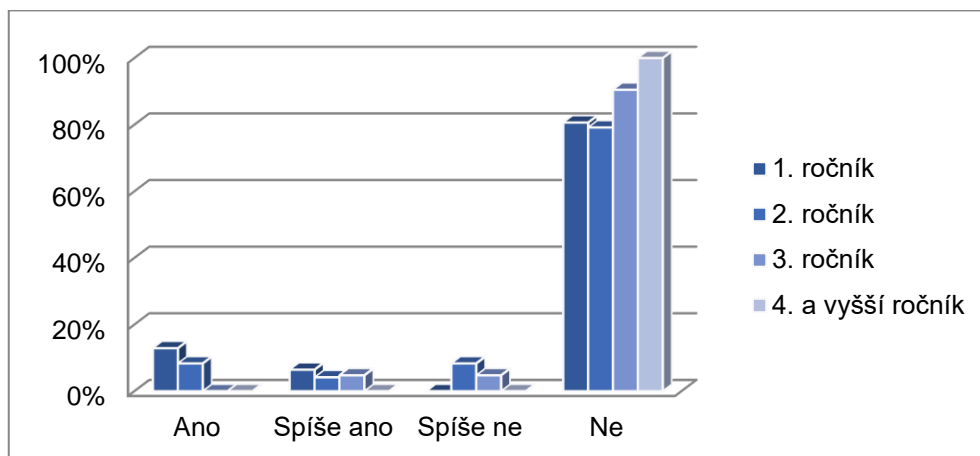
Obrázek 13: Způsobilost k výkonu povolání

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů zvolilo odpověď „ano“ celkem 54 (68 %) studentů (z jednotlivých ročníků od prvního po čtvrtý a vyšší ročník bylo 20, 19, 12 a 3 studenti). K odpovědi „spíše ano“ se přiklánělo 9 (11 %) studentů (6, 1, 2 a 0 studentů vzestupně dle ročníků). Dále 14 (17 %) respondentů vybralo odpověď „ne“ (3, 3, 7 a 1

student z jednotlivých ročníků) a zbylí 3 (4 %) studenti vybrali odpověď „spíše ne“ (2, 1, 0 a 0 studentů dle ročníků).

Otázka č. 14: Může ZZ hned po ukončení studia nastoupit na ZZS?

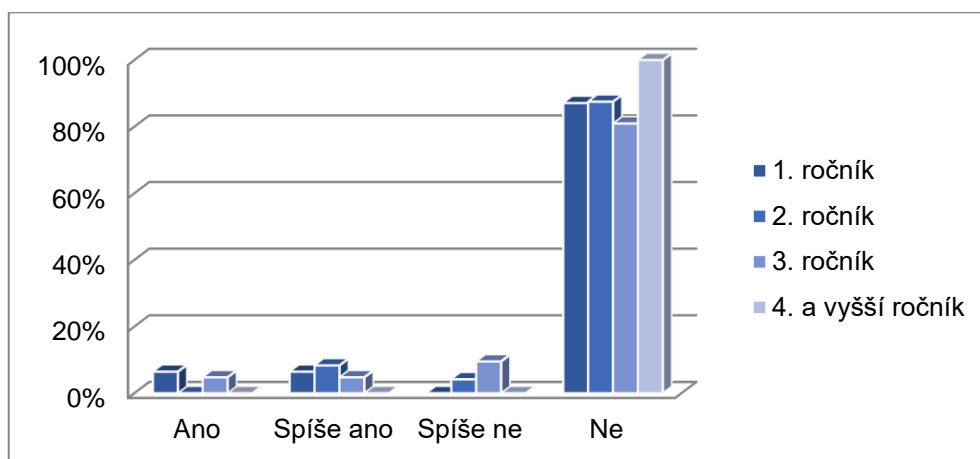

Obrázek 14: Nástup na ZZS po ukončení studia

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů odpovědělo 6 (8 %) studentů, že může student oboru Zdravotnický záchranář ihned po ukončení vysokoškolského studia nastoupit na ZZS (v pořadí od 1. po 4. a vyšší ročník bylo 4, 2, 0 a 0 studentů). Dále 4 (5 %) studenti označilo odpověď „spíše ano“ (2, 1, 1 a 0 studentů z jednotlivých ročníků). Odpověď „ne“ označilo 67 (83 %) studentů (25, 19, 19 a 4 studenti dle ročníků). Zbytek respondentů tj. 3 (4 %) odpovědělo „spíše ne“ (2 studenti ze druhého ročníku a 1 student ze třetího ročníku).

Otázka č. 15: Získává ZZ způsobilost k práci jen na ZZS?

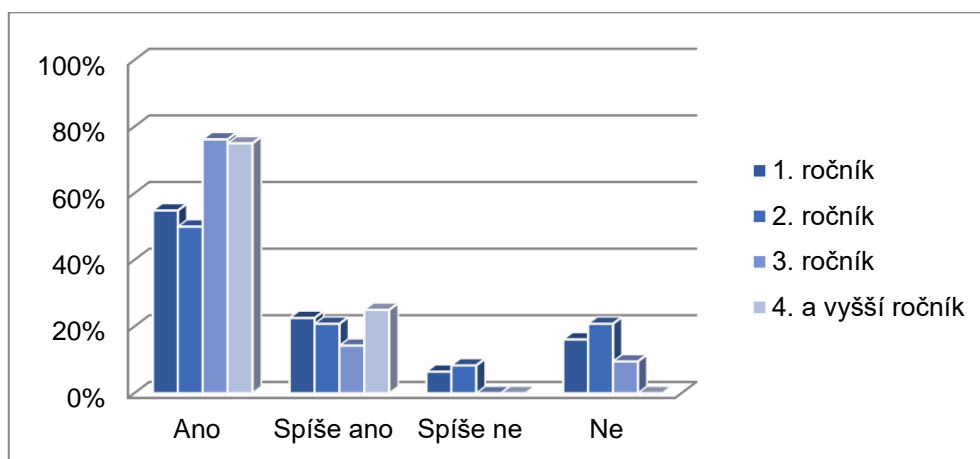

Obrázek 15: Získávání způsobilosti k výkonu povolání

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů označili 3 (4 %) studenti odpověď „ano“ (2 studenti z prvního ročníku a 1 student ze třetího ročníku). Dále 5 (6 %) studentů zvolilo odpověď „spíše ano“ (dle ročníků 2, 2, 1 a 0 respondentů). K odpovědi „spíše ne“ se přihlásili 3 (4 %) studenti (1 student ze druhého ročníku a 2 studenti ze třetího ročníku). Nejvíce respondentů se přiklábělo k odpovědi „ne“, tedy 69 (86 %) respondentů (dle jednotlivých ročníků bylo 27, 21, 17 a 4 studentů).

Otázka č. 16: Upravuje kompetence ZZ § 17 vyhlášky č. 55/2011 Sb.?

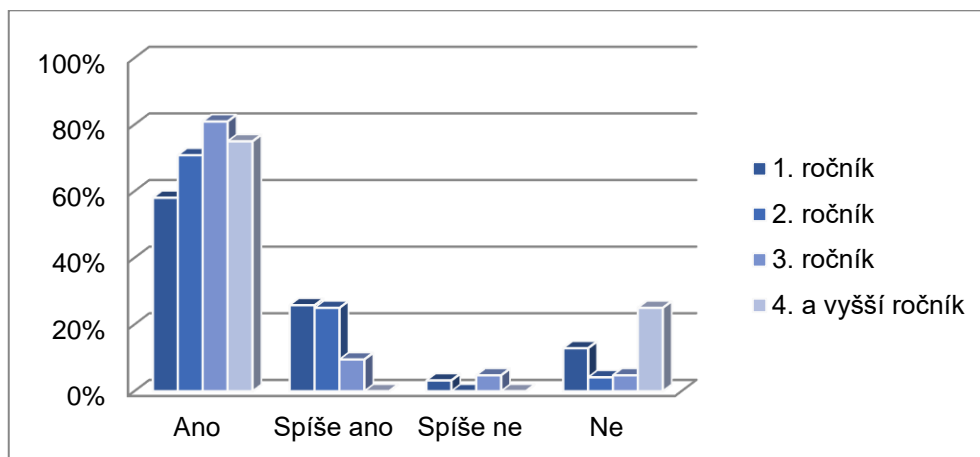

Obrázek 16: Kompetence zdravotnického záchranáře dle vyhlášky č. 55/2011 Sb.

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů vybralo 48 (58 %) studentů odpověď „ano“ (v pořadí od 1. po 4. a vyšší ročník bylo 17, 12, 16 a 3 studentů). Dále 16 (20 %) respondentů zvolilo odpověď „spíše ano“ (7, 5, 3 a 1 respondent podle jednotlivých ročníků). Odpověď „ne“ vybralo 12 (14 %) studentů (v pořadí ročníků 5, 5, 2 a 0 studentů) a 4 (5 %) studentů zvolilo odpověď „spíše ne“ (2 studenti z prvního ročníku a 2 studenti ze druhého ročníku).

Otázka č. 17: Může ZZ provádět defibrilaci srdce bez indikace lékaře?

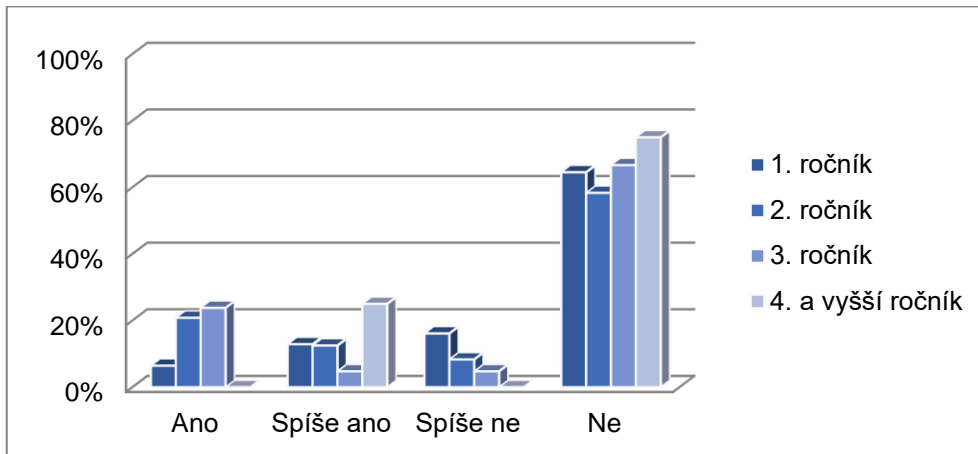
Obrázek 17: Defibrilace srdce bez indikace lékaře

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkových 80 (100 %) respondentů 55 (68 %) studentů odpověď „ano“ (vzestupně podle ročníku od prvního bylo 18, 17, 7 a 3 studenti). Dalších 16 (20 %) studentů označilo odpověď „spíše ano“ (8, 6, 2 a 0 studentů v pořadí od nejnižšího ročníku). Odpověď „ne“ označilo 7 (9 %) studentů (4, 1, 1 a 1 student dle ročníků) a

pouze 2 (3 %) studenti označili odpověď „spíše ne“ (1 respondent z prvního a třetího ročníku).

Otázka č. 18: Může ZZ podepsat negativní revers bez vědomí lékaře?

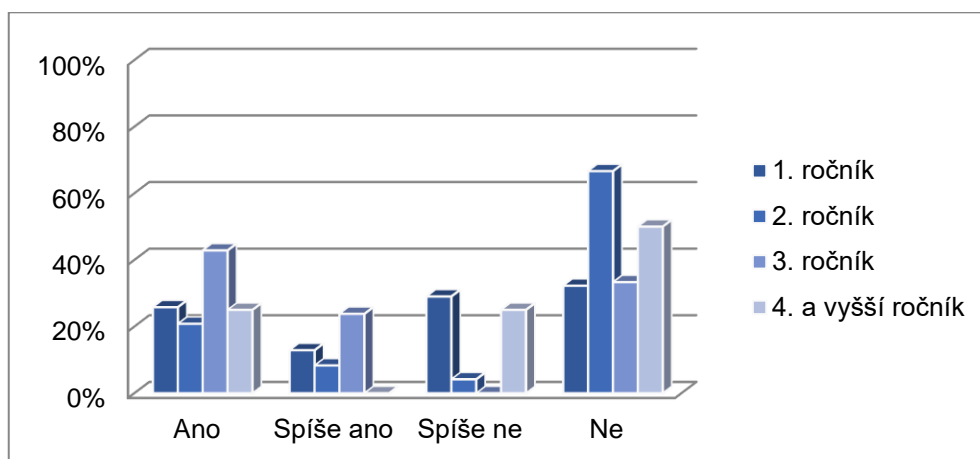

Obrázek 18: Negativní revers bez vědomí lékaře

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů označilo nejvíce tj. 51 (64 %) odpověď „ne“ (tzn. 20, 14, 14 a 3 respondenti v pořadí od 1. až po 4. a vyšší ročník). Dalších 8 (10 %) respondentů zvolilo odpověď „spíše ne“ (dle ročníků bylo 5, 2, 1 a 0 studentů). 12 (15 %) studentů zvolilo odpověď „ano“ (2, 5, 5 a 0 podle ročníků) a odpověď „spíše ano“ označilo 9 (11 %) studentů (4, 3, 1 a 1 student vzestupně od nejnižšího ročníku).

Otázka č. 19: Může ZZ provádět koniopunkci bez indikace lékaře?

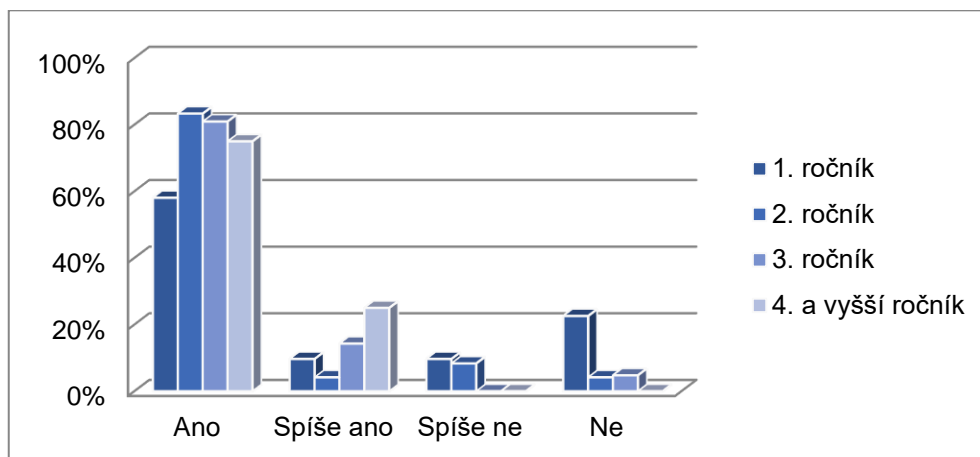

Obrázek 19: Koniopunkce bez indikace lékaře

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů označilo 23 (28 %) studentů odpověď „ano“ (dle ročníků od 1. po 4. a vyšší bylo 8, 5, 9 a 1 studentů). Dále 11 (14 %) respondentů vybralo odpověď „spíše ano“ (4, 2, 5 a 0 studentů z jednotlivých ročníků) a 11 (14 %) studentů odpověď „spíše ne“. Odpověď „ne“ označilo celkem 35 (44 %) studentů (10, 16, 7 a 2 studenti v pořadí od 1. ročníku).

Otázka č. 20: Může ZZ aplikovat krystaloidní roztoky a roztoky glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykémií bez indikace lékaře?

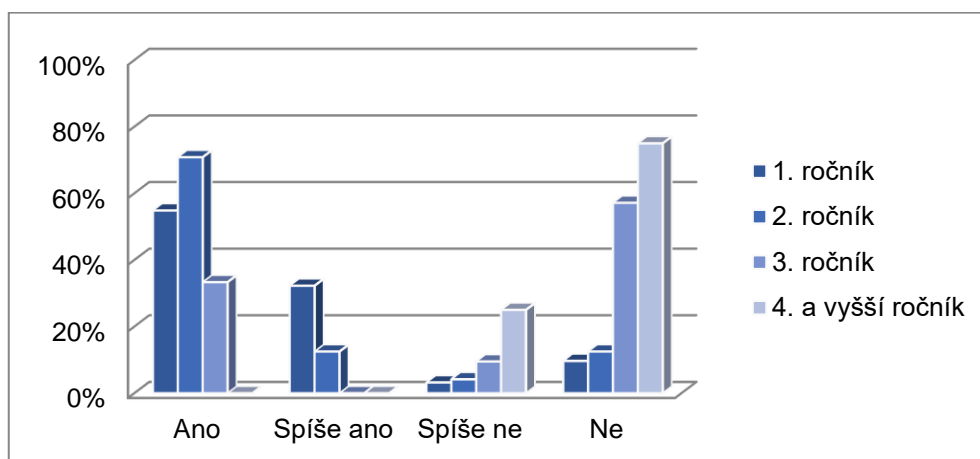
Obrázek 20: Aplikace krystaloidních roztoků a roztoky glukózy

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů vybralo 58 (73 %) studentů odpověď „ano“ (18, 20, 17 a 3 studenti dle jednotlivých ročníků od prvního do nejvyššího). 8 (10 %) studentů označilo odpověď „spíše ano“ (3, 1, 3, 1 student dle ročníků). Odpověď

„ne“ zvolilo 9 (11 %) respondentů (7, 1, 1, 0 dle ročníků) a 5 (6 %) studentů vybralo odpověď „spíše ne“ (3, 2, 0, 0 dle ročníků).

Otázka č. 21: Může ZZ v rámci svých kompetencí zajišťovat dýchací cesty pomocí subglotických pomůcek?

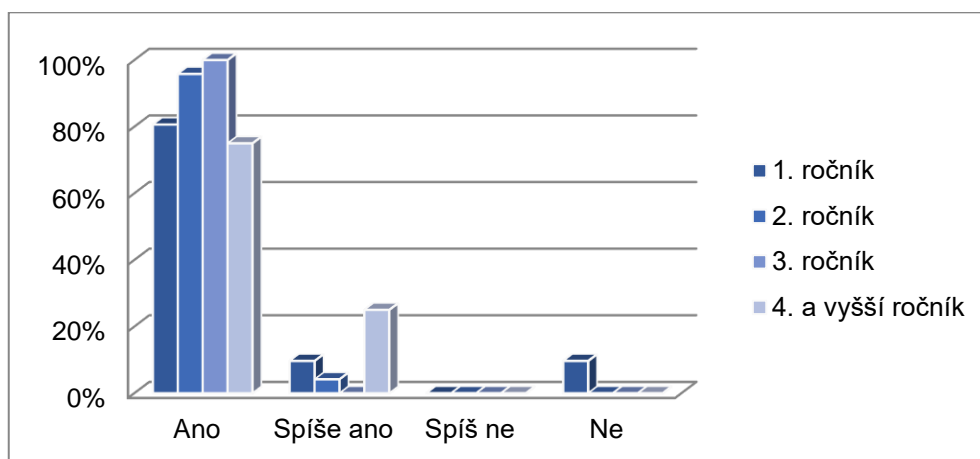

Obrázek 21: Subglotické pomůcky

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů zvolilo 21 (27 %) studentů odpověď „ne“ (3, 3, 12 a 3 studenti v pořadí od prvního až po 4. a vyšší ročník). Nejvíce studentů tzn. 41 (51 %) zvolilo odpověď „ano“ (dle jednotlivých ročníků – 17, 17, 7 a 0 studentů), dalších 13 (16 %) studentů vybralo odpověď „spíše ano“ (10, 3, 0 a 0 studentů) a zbylých 5 (6 %) studentů označilo odpověď „spíše ne“ (1, 1, 2 a 1 student v pořadí od prvního ročníku až po čtvrtý a vyšší ročník).

Otázka č. 22: Patří Glasgow Coma Scale mezi hodnotící stupnice vědomí?

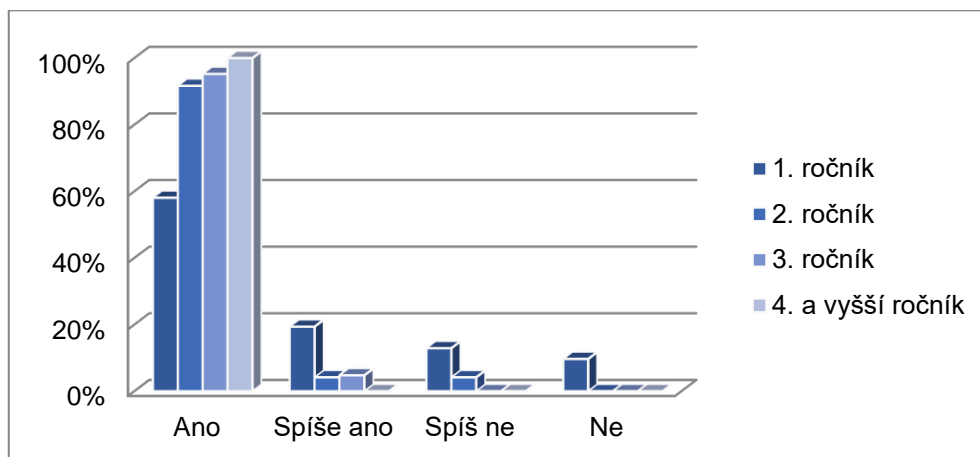

Obrázek 22: Glasgow Coma Scale-hodnotící stupnice vědomí

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů vybralo nejvíce studentů tj. 72 (90 %) odpověď „ano“ (25, 23, 21 a 3 studenti dle jednotlivých ročníků od prvního až po čtvrtý a vyšší ročník). Dále 5 (6 %) studentů zvolilo odpověď „spíše ano“ (3, 1, 0 a 1 student od 1. po 4. a vyšší ročník). Odpověď „ne“ vybrali 3 (4 %) studenti (všichni respondenti byli z prvního ročníku) a odpověď „spíše ne“ neoznačil nikdo.

Otázka č. 23: Můžeme označit koncentraci oxidu uhličitého ve vydechovaném vzduchu na konci výdechu zkratkou ETCO₂?

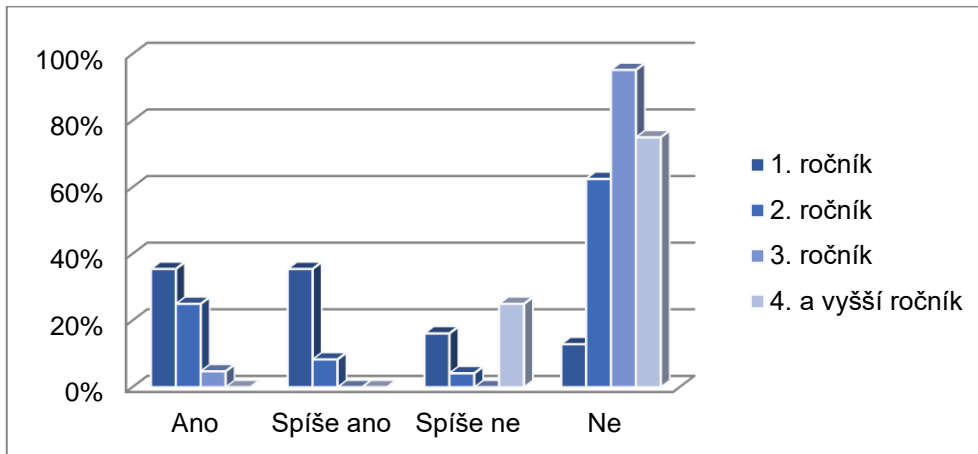
Obrázek 23: ETCO₂ – koncentrace oxidu uhličitého ve vydechovaném vzduchu

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů zvolilo celkem 64 (80 %) studentů odpověď „ano“ (18, 22, 20 a 4 studenti z jednotlivých ročníků od 1. až po nejvyšší). Dalších 8 (10 %) respondentů vybralo odpověď „spíše ano“ (6, 1, 1 a 0 studentů dle ročníků). Dále 3 (6 %) studenti označilo odpověď „ne“ (všichni 3 studenti byli z prvního

ročníku) a 5 (4 %) studentů vybralo odpověď „spíše ne“ (4 studenti z prvního ročníku a 1 student z druhého ročníku).

Otázka č. 24: Patří flutter síní mezi defibrilovatelný rytmus?

Obrázek 24: Flutter síní a jeho možná defibrilovatelnost

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 80 (100 %) respondentů vybralo odpověď „ano“ celkem 18 (23 %) respondentů (tj. 11, 6, 1 a 0 studentů z jednotlivých ročníků vzestupně od nejnižšího ročníku). Dále 13 (16 %) respondentů zvolili odpověď „spíše ano“ (11 studentů z prvního ročníku a 2 studenti z druhého ročníku). 7 (9 %) odpovídajících se přiklání k odpovědi „spíše ne“ (5, 1, 0 a 1 student dle ročníků) a nejvíce studentů označilo odpověď „ne“ (4, 15, 20 a 3 dle ročníků od prvního až po nejvyšší).

4.2 Hodnocení hypotéz

Ke zhodnocení stanovené hypotézy byl zvolen test homogenity v kontingenční tabulce, který je vhodný k porovnání absolutních četností tohoto typu. Zkoumali jsme homogenitu správných a špatných odpovědí mezi zvolenými ročníky, tedy zda se podíl těchto odpovědí významně liší, či nikoliv. Test jsme hodnotili na typicky volené hladině významnosti 5 %.

K určení testové statistiky byl použit následující vzorec (Mrkvička, Petrášková, 2006):

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{\left(n_{ij} - \frac{n_{i.} * n_{.j}}{n}\right)^2}{\frac{n_{i.} * n_{.j}}{n}},$$

kde...

r počet řádků v tabulce,

c počet sloupců v tabulce,

n celkový počet respondentů,

n_{ij} četnost odpovědí v i -tém řádku a j -tém sloupci,

$n_{i.}$ řádkový součet četností v tabulce,

$n_{.j}$ sloupcový součet četností v tabulce,

χ^2 testová statistika chí-kvadrát rozdělení o $(r - 1)(c - 1)$ stupních volnosti.

Hodnota testové statistiky byla následně převedena na pravděpodobnost, tzv. p -hodnotu (p -value), též označována jako dosažená hladina významnosti, pomocí funkce CHIDIST v programu Microsoft Excel 2010. V případě, že dosažená hladina významnosti byla menší než zvolená hladina významnosti, zamítli jsme nulovou hypotézu a přijmeme alternativní hypotézu. V opačném případě se nám nepodařilo zamítnout nulovou hypotézu ve prospěch alternativní hypotézy.

Hypotéza č. 1: Studenti prvního ročníku oboru Zdravotnický záchranář mají méně znalostí o jejich budoucím povolání než studenti vyšších ročníků.

Naším hlavním cílem bylo zmapovat znalosti studentů oboru Zdravotnický záchranář. Zajímalo nás, zda bychom mohli opravdu tvrdit, že studenti vyšších ročníků jsou na tom znalostně lépe než začínající studenti oboru ZZ. Mnohdy se totiž může stát, že svými vědomostmi překvapí mladší studenti v porovnání se staršími.

Tuto hypotézu jsme rozdělili na dvě dílčí hypotézy. První dílčí hypotézu č. 1.1 jsme zhodnotili dle odpovědí za jistoty, tedy vzali jsme v úvahu pouze odpovědi „ano“ a „ne“, odpovědi „spíše ano“ a „spíše ne“ byly vyřazeny. Druhou dílčí hypotézu č. 1.2 jsme zhodnotili včetně odpovědí za nejistoty („spíše ano“, „spíše ne“) a odpovědi „ano“ a „spíše ano“ byly sloučeny, stejně tak odpovědi „ne“ a „spíše ne“.

Míru znalostí ve zvolených ročnících jsme určili z otázek č. 13 až 24 dle četnosti správných a špatných odpovědí. U otázek č. 16, 17, 18, 20, 22 a 23 byla správná odpověď „ano“. U otázek č. 13, 14, 15, 19, 21 a 24 byla správná odpověď „ne“.

Stanovení nulové a alternativní hypotézy

H_0 : Studenti 1. ročníku mají stejné znalosti jako studenti 3. a vyššího ročníku.

(Odpovědi ve zvolených ročnících jsou homogenní.)

H_A : Studenti 1. ročníku mají méně znalostí než studenti 3. a vyššího ročníku.

(Odpovědi ve zvolených ročnících nejsou homogenní.)

Dílčí hypotéza č. 1.1

Dle použitého vzorce pro test homogenity jsme určili očekávaný poměr správných a špatných odpovědí u obou porovnávaných skupin, který by měl být 70 % správných odpovědí a 30 % špatných odpovědí.

Tabulka 1: Naměřené četnosti k dílčí hypotéze č. 1.1

	1. ročník		3. a vyšší ročník		Celkem
Správné odpovědi	170	62 %	211	79 %	381
Špatné odpovědi	104	38 %	56	21 %	160
Celkem	274	100 %	267	100 %	541

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 2: Očekávané četnosti k dílčí hypotéze č. 1.1

	1. ročník		3. a vyšší ročník		Celkem
Správné odpovědi	193	70 %	188	70 %	381
Špatné odpovědi	81	30 %	79	30 %	160
Celkem	274	100 %	267	100 %	541

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledky testu

χ^2 : 18,7246,

p-value: 0,0000151.

Dílčí hypotéza č. 1.2

Dle použitého vzorce pro test homogenity jsme určili očekávaný poměr správných a špatných odpovědí u obou porovnávaných skupin, který by měl být 67 % správných odpovědí a 33 % špatných odpovědí.

Tabulka 3: Naměřené četnosti k dílčí hypotéze č. 1.2

	1. ročník		3. a vyšší ročník		Celkem
Správné odpovědi	218	59 %	233	78 %	451
Špatné odpovědi	154	41 %	67	22 %	221
Celkem	372	100 %	300	100 %	672

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 4: Očekávané četnosti k dílčí hypotéze č. 1.2

	1. ročník		3. a vyšší ročník		Celkem
Správné odpovědi	250	67 %	201	67 %	451
Špatné odpovědi	122	33 %	99	33 %	221
Celkem	372	100 %	300	100 %	672

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledky testu

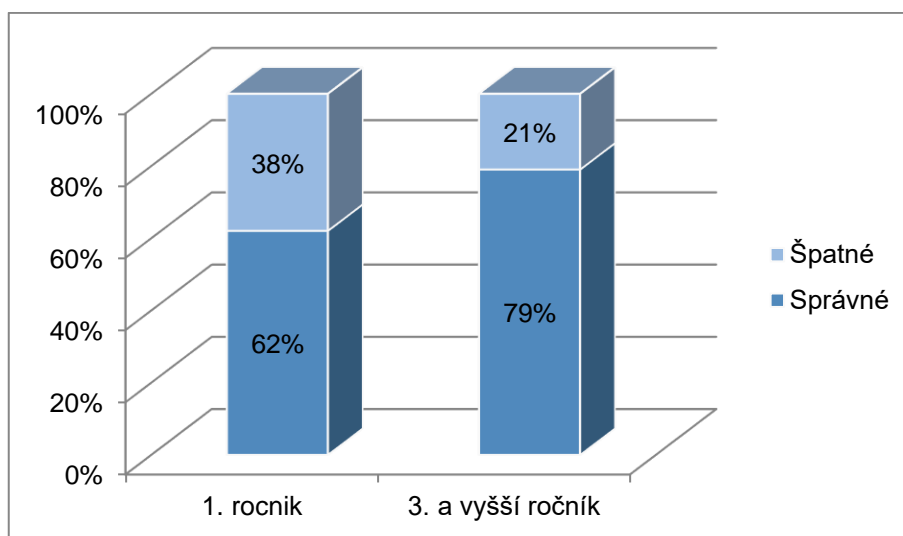
χ^2 : 27,3474,

p-value: 0,0000002.

Závěr

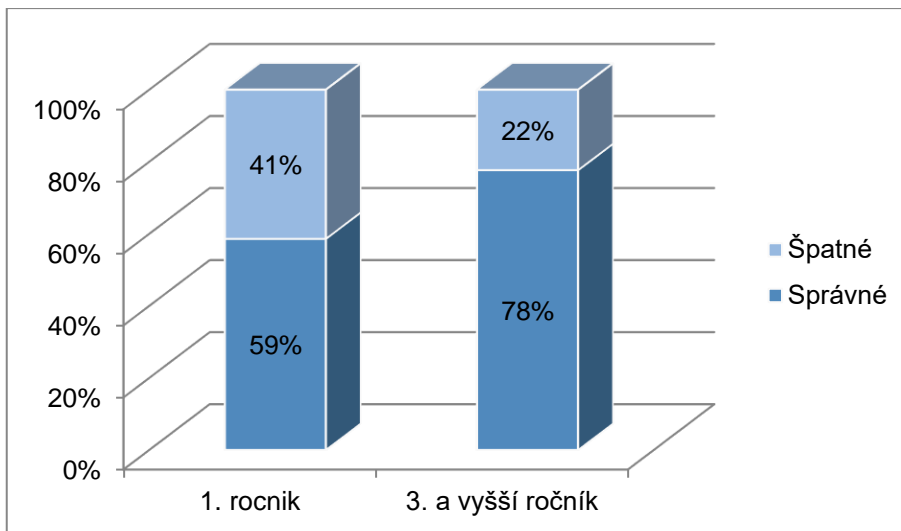
Dle získaných dat při zvolené hladině významnosti 5 % se nám podařilo zamítnout nulové hypotézy obou dílčích testů ve prospěch alternativních hypotéz, jelikož dosažené hladiny významnosti (0,0000151 a 0,0000002) byly menší než zvolená hladina významnosti (0,05). Tedy prokázali jsme, že existuje významný rozdíl v poměru správných a špatných odpovědí za jistoty i nejistoty ve vybraných ročnících.

Dle obou testů bylo správných odpovědí (62 % za jistoty a 59 % za nejistoty) v 1. ročníku významně méně než podíl správných odpovědí (79 % za jistoty a 78 % za nejistoty) ve 3. a vyšším ročníku, viz obrázek č. 25 a 26. Proto lze stanovenou hypotézu „*Studenti prvního ročníku oboru Zdravotnický záchranář, mají méně znalostí o jejich budoucím povolání než studenti 3. a vyššího ročníku.*“ přijmout.

Obrázek 25: Dílčí hypotéza č. 1.1 – Podíl správných a špatných odpovědí

Zdroj: Vlastní výzkum

Obrázek 26: Dílčí hypotéza č. 1.2 – Podíl správných a špatných odpovědí

Zdroj: Vlastní výzkum

5 Diskuse

Tématem bakalářské práce byla Příprava zdravotnického záchranáře na výkon profese. Cílem práce bylo zmapování znalostí studentů oboru Zdravotnický záchranář o jejich budoucí profesi. Byla stanovena pouze jedna hypotéza. H1: Předpokládáme, že studenti prvního ročníku oboru Zdravotnický záchranář, mají méně znalostí o jejich budoucím povolání než studenti třetího a vyššího ročníku.

Empirická část práce byla zaměřena na studenty oboru Zdravotnického záchranářství, od prvního až po třetí ročník, eventuelně prodlužující ročníky. Do výzkumného šetření měly být původně zapojeny tři univerzity, a to Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, Univerzita obrany v Brně, Fakulta vojenského zdravotnictví a Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta zdravotnických studií. Právě tyto vysoké školy byly vybrány kvůli přátelům, se kterými se znám a vždy při setkání hodnotíme a porovnáváme studium námi zvoleného stejného oboru (ZZ), kdy ale každý studujeme na jiné vysoké škole. Bohužel kvůli epidemii covid 19 dostali všichni studenti připravující se na nelékařské zdravotnické povolání pracovní povinnost v nemocnicích. Žádost o umožnění výzkumného šetření v rámci bakalářské práce nám ze strany Západočeské univerzity nebyla vyhověna. Po zlepšení situace kolem pandemie covid-19 jsem se znovu dotazovala referenta pro Zdravotnické záchranářství Západočeské univerzity, ale bohužel ani tentokrát nám spolupráci se studenty pro dotazníkové šetření neumožnili. Bez účasti třetí vysoké školy výrazně klesl počet respondentů. Celkový počet respondentů pro potřeby výzkumného šetření byl **80 (100 %) respondentů**.

První čtyři otázky byly identifikační. Otázka č. 1 mapovala pohlaví studentů a byla především orientační. Našeho online dotazníku se zúčastnilo převážně více žen, kterých bylo 43 (54 %), mužů bylo pouze o šest méně, tedy 37 (46 %). Zda jsou na pozici zdravotnického záchranáře do výjezdové posádky zaměstnavatelem upřednostňováni muži, se ve své práci zabývala Křemenová (2015), která své výzkumné šetření prováděla ve spolupráci se studenty oboru ZZ všech vysokých škol v České republice. Z výsledků je patrné, že 87 % dotazovaných žen a 80 % mužů si myslí, že na pozici ZZ přijme zaměstnavatel spíše muže. Zároveň ve „*Varovných kazuistikách*“ z roku 2012 Mgr. Böhm (2012) uvádí, že na jednu volnou pozici zdravotnického záchranáře u ZZS připadá v jednom kraji 5–6 zájemců. Z pozice ženy a budoucího absolventa oboru ZZ doufám, že při přijímacím řízení u ZZS nebude brát vedení velký zřetel na pohlaví. Dle našeho

názoru by výjezdová posádka měla být alespoň smíšená, kdy například žena je většinou více empatická a na druhou stranu muž zastane větší práci při transportu pacienta do sanitky.

Druhá a čtvrtá otázka spolu jistě souvisela. Ve druhé otázce jsme studenty rozdělili podle věku a ve čtvrté otázce pak došlo k rozřazení dle aktuálně studovaného ročníku na VŠ. Nejmladšími účastníky bylo 5 studentů (6 %) ve věku 19 let. Další skupinu tvořilo 14 (18 %) studentů, kterým bylo 21 let, 11 (14 %) studentů ve věku 22 let a 19 (24 %) studentů ve věku 23 let. Poslední skupinu tvořilo 6 (8 %) respondentů, kterým bylo 24 a více let – 2 studenti (24 let), 2 studenti (25 let), 1 student (27 let) a 1 student (29 let).

Otázka č. 3 zjišťovala rozdělení počtu studentů podle právě studované vysoké školy, kdy větší část tvořili studenti ze Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, kterých bylo celkem 60 (75 %) a z Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Brně se dotazníku zúčastnilo 20 (25 %) studentů.

Z otázky č. 4 vyplývá, že celkově nejvíce studentů bylo z prvního ročníku, tedy 31 (39 %). Studentů z druhého ročníku bylo 24 (30 %) a ze třetího ročníku 21 (26 %). Na výběr byla také odpověď „jiné“, kam se zařadili 4 (5 %) studenti z toho 3 studenti studují již čtvrtým rokem a 1 student pátým rokem.

Podle našeho názoru studentů postupem času ubývá. Každým rokem několik studentů ukončí studium, zjistí, že zvolený obor jim nevyhovuje, nebo nesloží úspěšně všechny zkoušky a musí své studium prodloužit. Když jsem nastupovala na VŠ já, bylo nás v prvním ročníku 45 studentů a ke státním závěrečným zkouškám bylo připuštěno 8 studentů z našeho ročníku. Proto nás nepřekvapily počty studentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

Otázka č. 5 mapovala, zda student chtěl vždy studovat obor zdravotnický záchranář na vysoké škole. Více respondentů se přiklápělo ke kladné odpovědi, že opravdu chtěli tento obor studovat. Zároveň nás z výsledků překvapilo, že 32 (40 %) studentů nikdy nechtělo studovat tento obor. Myslíme si, že není jen tak jednoduché se do prvního ročníku jakékoliv vysoké školy dostat přes přijímací zkoušky a doufáme, že i když tolik studentů chtělo zřejmě studovat jiný obor, je Zdravotnický záchranář přesvědčil o správném výběru.

Šestá otázka zkoumala, zda si respondenti myslí, že je povolání ZZ atraktivní a kvůli tomu tento obor studují. Celkově 75 (93 %) studentů zvolila kladnou odpověď. Z našeho pohledu si začínající studenti představují práci zdravotnického záchranáře jako akčního hrdinu, který dennodenně zachraňuje životy lidem v bezvědomí, nebo lidem při mimořádných událostech. Pravda je taková, že hlavní náplní práce je pomoc starým lidem se zhoršeným zdravotním stavem.

Sedmá otázka mapovala to, jestli jsou studenti s výběrem budoucího povolání spokojeni. Nejvíce bylo kladných odpovědí, kterých bylo celkově 75 (94 %), tedy že je převážná většina spokojena s aktuálně studovaným oborem, který je dovede k jejich vysněnému povolání. Zbýlých 5 (6 %) studentů vybrali negativní odpověď a to, že nejsou spokojeni s výběrem. Pro představu, negativní odpověď zvolili dva studenti z prvního ročníku. Tito studenti mají ještě dostatek času na výběr jiné VŠ, se kterou budou spokojeni, bude je studium bavit a přinejlepším budou spokojeni s výběrem budoucího povolání. Další dva studenti pak byli z druhého ročníku a zbylý jeden student ze třetího ročníku.

Mohli bychom jen diskutovat, zda studenti nejsou spokojeni již od začátku studia, nebo se jejich představy o práci záchranáře změnili v průběhu let. Každopádně pokud je nyní nebaví studium a nejsou spokojeni, měli by se vydat cestou jiného budoucího povolání.

Otázka č. 8 zjišťovala, zda obor Zdravotnický záchranář, který studují, naplňuje jejich představy o práci ZZ. Celkem 67 (83 %) studentů se přiklání ke kladné odpovědi, že právě studovaný obor je přesvědčil o představách práce zdravotnického záchranáře. Z celkového počtu respondentů označilo 13 (17 %) studentů negativní odpověď. Jak jsme již zmiňovaly v šesté otázce, převážná většina začínajících studentů si vybralo obor ZZ kvůli atraktivitě s myšlenkou akčního hrdiny. Proto nás překvapily výsledky osmé otázky, kdy obor Zdravotnický záchranář splňuje představy více než třičtvrtě dotazovaných respondentů. Myslely jsme si, že bude více negativních odpovědí.

Devátá otázka zněla, zda si studenti myslí, že práce ZZ patří ve společnosti mezi prestižní. Dohromady se 64 (80 %) studentů domnívá, že lidé v jejich společnosti považují práci záchranářů za prestižní. Naopak negativních odpovědí bylo pouze 16 (20 %).

Na webových stránkách centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM) probíhal v roce 2019 již 6. ročník výzkumného šetření, který zkoumal prestiž povolání ve společnosti. Do výzkumu bylo zařazeno 26 povolání, z toho 2 zdravotnické – lékař a zdravotní sestra, které zaujmulí hned první a třetí místo (Tuček, 2019). Podle našeho názoru i podle výsledků šetření CVVM patří zdravotnické povolání ve společnosti mezi prestižní. Sice konkrétně zdravotnický záchranář nebyl zařazen do výzkumu, ale kdyby byl, myslíme si, že se umístí na podobných místech, jako ostatní zdravotnické povolání.

Na dostatečnost získávaných dovedností z praxí na VŠ pro budoucí povolání ZZ se dotazovala otázka č. 10. Celkově bylo opět více kladných odpovědí, tedy 45 (52 %). Dle našeho názoru jsou opravdu dovednosti z uskutečněných praxí dostačující pro výkon povolání ZZ.

Za dobu studia musí studenti oboru ZZ absolvovat praxe na různých odděleních v nemocnici a na Zdravotnické záchranné službě. Studenti musí celkem tedy za své studium absolvovat 1240 hodin v rámci odborné praxe a 560 hodin v rámci praxe individuální. V porovnání se studijním oborem Nutriční terapeut, který lze také studovat na Jihočeské univerzitě, studenti za dobu studia absolvují celkem 1160 hodin praxe, z toho pouze 320 hodin v rámci individuální praxe v letním semestru. Za poslední rok, kdy nebyla povolena teoretická výuka v důsledku pandemie SARS COV2, ale praxe mohli dále probíhat, byli studenti zainteresováni do pomoci v nemocnicích.

Myslíme si, že i tato doba přinesla studentům hodně nových poznatků o tom, jak to v nemocnicích může fungovat. Sami se naučili pracovat a stali se neodmyslitelnou součástí a nenahraditelnou pomocí samotnému nemocničnímu personálu.

Fyzickou náročnost povolání ZZ mapovala otázka č. 11. Celkem 64 (80 %) studentů zvolilo kladnou odpověď a myslí si, že povolání zdravotnického záchranáře je fyzicky náročná. Zbýlých 16 (20 %) studentů si toto tvrzení nemyslí. Je možné, že právě pro tyto lidi by práce ZZ připadala spíše psychicky náročná.

Dle našeho názoru bychom mohli považovat práci zdravotnického záchranáře za fyzicky náročnou. Mnohdy se totiž záchranář dostává do situace, kdy je pacient v závažném život ohrožujícím stavu a musí se k němu dostat co nejrychleji s dostupným vybavením jako je Lifepak a záchranářský kufr, nebo batoh. Sami o sobě jsou tyto věci velmi těžké. Dále bychom se mohli bavit o transportu stále obéznějších pacientů všech

věkových kategorií, kteří nejsou často ochotni jakýmkoliv způsobem pomoci. Proto je fyzická zdatnost záchranářů zapotřebí a fyzická připravenost je požadována už po studentech na VŠ, kteří mají tělesnou výchovu po celou dobu studia.

Otázka č. 12 měla zjistit, jestli studentům připadá studium oboru ZZ náročnější, než předpokládali. Výsledky této otázky byli vcelku vyrovnané. 43 (54 %) studentům připadá studium náročnější, než si ze začátku mysleli a 37 (46 %) si to nemyslí. Otázkou zůstává, proč nám někteří studenti tedy končí v meziročnících a mnoho dalších studium nedokončí vůbec, když 37 studentů nemá pocit náročnosti studia.

Otázka č. 13 se ptala studentů, zda zdravotnický záchranář získává způsobilost k práci podle zákona č. 374/2011 Sb. o zdravotnické záchranné službě. Správně na tuto otázku odpověděli ti studenti, kteří zvolili odpověď „ne“, popř. „spíše ne“. Paradoxně takovýchto studentů bylo pouze 17 (21 %). Ostatní respondenti, tj. 63 (79 %) zvolili odpověď „ano“, popř. „spíše ano“. Pro porovnání dle ročníků zde byl nejméně úspěšný třetí ročník, kde správně odpovědělo 7 (33 %) studentů. V prvním ročníku byly pouze 3 (10 %) správné odpovědi.

Zdravotnický záchranář získává svou způsobilost k práci podle zákona č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání. Zákon č. 374/2011 Sb. se také vztahuje k povolání zdravotnického záchranáře, ale je to zákon o zdravotnické záchranné službě, tedy jaké zahrnuje činnosti, jaká je dostupnost záchranné služby a podobně. Podle našeho názoru si mnozí studenti nepamatují zákony a vyhlášky, které legislativně doprovázejí tento obor a o tom vypovídá i výsledek z dotazníku. Řekli bychom, že mají studenti v povědomí čísla zákonů a vyhlášek, ale neumí je správně přiřadit k názvu.

Informovanost studentů o tom, zda ihned po ukončení studia mohou nastoupit na ZZS jsme zjišťovali v otázce č. 14. Úspěšnost v této otázce byla celkem veliká, tzn. že dohromady 69 (87 %) respondentů odpovědělo správně výběrem odpovědi „ne“. Pouze 10 (13 %) studentů zvolilo kladnou odpověď. V této otázce byl nejméně úspěšný vyšší ročník, kde všichni studenti odpověděli správně (100 %). Třetí ročník pak měl 19 (90 %) správných odpovědí. Překvapivě odpověděl první ročník, který byl úspěšnější než druhý ročník. Prvnímu ročníku tedy náleží 25 (81 %) správných odpovědí a druhému ročníku připadá 19 (79 %) správných odpovědí.

Většina respondentů ví, že podle zákona č.201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, je po ukončení VŠ od nástupu na ZZS dělí alespoň 1 odpracovaný rok na odděleních akutní, intenzivní, lůžkové péče, nebo péče na urgentním příjmu. Myslíme si, že od prvního ročníku na VŠ je o tématu nástupu absolventů na ZZS po ukončení studia hodně diskutováno. Studenti by měli být informováni jak od svých vyučujících, spolužáků, tak i od kolegů z vyšších ročníků, že nejprve musí odpracovat jeden rok na oddělení anesteziologicko resuscitační péče, nebo urgentním příjmu.

Otázka č. 15 souvisí s předchozí otázkou a zjišťovala, zda si studenti myslí, že ZZ získává způsobilost k práci jen na ZZS. Naprostá většina, tzn. 72 (90 %) studentů, vybrala odpověď „ne“, která je správná. Zbýlých 8 (10 %) studentů má domněnku, že po ukončení studia může pracovat jen na ZZS. V této otázce byl opět více úspěšný vyšší ročník než ostatní, tedy 100 % úspěšnost. Ostatní ročníky na tom byly procentuálně podobně.

Názor na počty správných odpovědí bychom hodnotily stejně, jako u otázky č. 14. Studenti mezi sebou komunikují a vyměňují si názory na to, kam by chtěli po skončení studia nastoupit. Myslíme si, že na tuto otázku se mnohdy ptají i při praxích v nemocnicích, nebo na ZZS. Překvapuje nás, že i přes tak jasné téma, se kterým se studenti setkávají ještě před přijetím na VŠ na dni otevřených dveří dané fakulty, odpovědělo 8 studentů nesprávně a myslí si, že mají způsobilost k práci jen na ZZS.

Je na místě připomenout, že ZZ může, podle zákona č. 201/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, vykonávat práci na odděleních akutní a intenzivní lůžkové péče, tzn. oddělení urgentního příjmu, anesteziologicko – resuscitační péče, nebo jednotky intenzivní péče či na operačním středisku ZZS.

Otázka č. 16 zjišťovala povědomí studentů o kompetencích ZZ a z jaké vyhlášky lze čerpat. Ptaly jsme se tedy studentů, zda kompetence ZZ upravuje § 17 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

Tato vyhláška prošla novelizací a nyní jí můžeme najít jako vyhlášku č. 391/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků. Co se týče vymezení kompetencí ve vyhlášce pro ZZ, zůstává stejný § 17. Na šestnáctou otázku odpovědělo správně celkem 64 (80 %) respondentů. Nesprávně odpovědělo 16 (20 %) respondentů. Kompetence, podle kterých se budoucí záchranáři budou řídit, by měli studenti znát i ve spojení s tím, v jaké vyhlášce bychom seznam kompetencí hledali. Překvapivě dost studentů odpovědělo nesprávně i přesto, že se se všemi zákony a vyhláškami setkávají v podstatě v každém předmětu, například Integrovaný záchranný systém, Urgentní medicína a válečná chirurgie, Medicína katastrof a další.

Otázka č. 17 měla za cíl zjistit, zda studenti vědí, jestli může ZZ provádět defibrilaci srdce bez indikace lékaře. Celkem 71 (89 %) studentů zvolilo správnou odpověď, tedy „ano“, respektive „spíše ano“ ZZ může provádět defibrilaci srdce bez indikace lékaře.

Podle vyhlášky č. 391/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, může zdravotnický záchranář bez odborného dohledu a bez indikace lékaře zahajovat kardiopulmonální resuscitaci a po provedení elektrokardiografického záznamu defibrilovat srdce elektrickým výbojem. Pouze 9 (11 %) studentů zvolilo negativní odpověď, že bez indikace lékaře nesmí zahájit defibrilaci. Podle našeho názoru by na tuto otázku mělo být více správných odpovědí a studenti by měli být schopni jednoznačně říct, že jakožto budoucí záchranáři mají kompetence na defibrilaci srdce elektrickým výbojem.

Opět je to téma, které je velmi často probírané v předmětech, jako je Ošetřovatelství v akutních a kritických stavech, nebo Urgentní medicína. Vyučující se snaží připravit studenty na ty nejzávažnější situace, které by mohli při výjezdu se ZZS nastat, aby ZZ mohl pohotově a rychle reagovat. Pokud studenti nebudou mít znalosti v oblasti kompetencí, může se z toho v terénu stát problém nejen pro ně, ale hlavně pro pacienta.

Otázka č. 18 se zabývala tématem negativního reversu. Dotazovaly jsme se studentů, zda může zdravotnický záchranář podepsat negativní revers (NR) bez vědomí lékaře. Podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, může pacient vyslovit nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb.

V takovém případě se znovu musí informovat pacient o jeho zdravotním stavu, a jestliže i poté nadále nesouhlasí s ošetřením, musí se sepsat negativní revers. Negativní revers musí mimo jiné obsahovat dva podpisy, a to podpis pacienta a podpis zdravotnického pracovníka. V PNP se za zdravotnického pracovníka považuje buď lékař, nebo zdravotnický záchranář. Zaměstnavatel může ale také rozhodnout, že NR může sepisovat jen lékař. Jde tedy o pokyn zaměstnavatele, který je pro zaměstnance závazný a nepovažuje se za protiprávní.

Z našeho výzkumu vyplývá, že si převážná většina studentů myslí, že záchranář sám nemůže sepsat negativní revers, aniž by o tom věděl lékař, tzn. 59 (74 %) studentů zvolilo nesprávnou odpověď „ne“ popř. „spíše ne“.

Tuto otázku jsme považovaly za více náročnou, než jsou ostatní otázky. Vycházet můžeme i z výsledků jednotlivých ročníků, kdy například nejvyšší ročník měl nulovou úspěšnost. Možná je to právě tím, že starší studenti mají absolvováno více hodin praxe na ZZS JČK, kde sami mohli zažít sepsování NR, který se vždy konzultoval s lékařem. Jak již bylo zmíněno, tyto stanoviska mohou vycházet z pokynů zaměstnavatele. Podle našeho názoru i přesto, že zdravotnický záchranář může v posádce RZP sepsat NR sám bez indikace lékaře, je z hlediska právního vždy lepší prodiskutovat situaci s lékařem a kdyby nastaly nějaké problémy, které by teoreticky mohl řešit i soud mít nahraný telefonní hovor s lékařem.

Otázka č. 19 studenty mohla také trochu potrápít. Dotazovala se, zda ZZ může provádět koniopunkci bez indikace lékaře. Úspěšnost byla u této otázky překvapivě velká. Celkem 59 (74 %) respondentů zvolilo správnou odpověď „ne“. U této otázky došlo k nejvyšší úspěšnosti u studentů z prvního ročníku, kteří měli 25 (81 %) správných odpovědí.

Dle zákona č. 391/2017 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků, vymezuje záchranáři kompetence, které může provádět na indikaci lékaře. Mezi ně patří i zajištění dýchacích cest dostupnými pomůckami, do kterých nezahrnujeme endotracheální intubaci, koniopunkci, koniotomii a zavedení nosního vzduchovodu. Koniofunkci tedy provádí vždy lékař. ZZ k tomuto výkonu nemá kompetence, ale musí znát postup výkonu, aby mohl asistovat lékaři. Koniofunkce je výkon provádějí se v krajní nouzi, kdy nelze jinými dostupnými pomůckami dýchací cesty zajistit a je více než jasné, že lékař by asi

stěží povolil ZZ tento výkon provést, pokud by sám nebyl přítomen a nepřesvědčil se, že není jiná možnost. Snad právě proto dala koniopunkce studentům zabrat.

Otázka č. 20 se ptala studentů, jestli může záchranář aplikovat krystaloidní roztoky a roztoky glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií bez indikace lékaře. V již zmíněném zákoně č. 391/2017 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků, najdeme kompetence ZZ. V prvním odstavci § 17 nalezneme seznam činností, které může ZZ provádět bez odborného dohledu a bez indikace lékaře. Mezi tyto činnosti patří mimo jiné zajišťování periferního žilního vstupu s aplikací krystaloidních roztoků, nebo roztoků glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií.

Dle našeho názoru patřila tato otázka mezi jedny z jednodušších znalostních otázek. I přes to bylo 14 (18 %) špatných odpovědí. Překvapilo nás, že někteří studenti, kteří již absolvovali praxi na zdravotnické záchranné službě odpověděli, že ZZ nemůže bez indikace aplikovat krystaloidní roztoky a roztoky glukózy. Přitom častým výkonem v PNP je mimo jiné i zajištění i.v. vstupu s udržovací infuzí chloridu sodného.

Otázka č. 21 mapovala, zda může ZZ v rámci svých kompetencí zajišťovat dýchací cesty pomocí subglotických pomůcek. Jak již bylo dříve zmíněno, ZZ v rámci svých kompetencí může zajišťovat dýchací cesty dostupnými pomůckami. Těmi dostupnými pomůckami jsou tzv. supraglotické pomůcky. Dle Kapounové (2020) tyto pomůcky nejsou zaváděny přes hlasivkové vazy a využívají se převážně v PNP, nebo při obtížné intubaci, proto je může zavádět i záchranář.

Výsledky jsou mírně znepokojující. Pouze 26 (33 %) si uvědomilo rozdíl mezi pojmy „subglotické“ a „supraglotické“ pomůcky, které se mezi studenty častou pletou. Právě těchto 26 studentů odpovědělo správně, když označili odpověď „ne“. Zbylých 54 (67 %) respondentů jsme touto otázkou zpletly.

Jak již bylo řečeno, chybné odpovědi nastaly možná kvůli záměně dvou podobných termínů. Opět je velmi důležité, aby studenti, budoucí záchranáři věděli, jaké pomůcky jsou v jejich kompetenci.

Další otázka č. 22 také patřila mezi jednodušší a ptaly jsme se, zda patří Glasgow Coma Scale (GCS) mezi hodnotící stupně vědomí. Podle Bydžovského (2017) je GCS nejpoužívanější a nejznámější skórovací systém, kterým lze vyhodnotit vědomí pacienta. Skládá se ze tří testů – otevření očí, slovní odpověď a motorická odpověď.

Pouze 3 (4 %) studenti zvolili nesprávnou odpověď „ne“ a právě tito studenti byli všichni z prvního ročníku. Skvělých 77 (96 %) studentů bylo úspěšných.

U této otázky jsme pevně věřily, že studentům bude zkratka GCS známá a budou vědět, kde a jak se používá, vzhledem k tomu, že popis a hodnocení vědomí se učí snad v každém předmětu tohoto oboru.

Otázka č. 23 zjišťovala, zda můžeme zkratkou ETCO₂ označit koncentraci oxidu uhličitého ve vydechovaném vzduchu na konci výdechu. ETCO₂ (=end – tidal CO₂) je podle Šeblové, Knora a kol. (2018) alveolární koncentrace oxidu uhličitého na konci expíria a je to základní hodnota pro kapnometrii, která je indikovaná v případech, kdy je potřeba zkontrolovat polohu endotracheální rourky, nebo při sledování pacientů na umělé plicní ventilaci. Hodnoty ETCO₂ mohou být hlavním ukazatelem efektivity kardiopulmonální resuscitace.

Správně na tuto otázku odpovědělo celkem 72 (90 %) studentů, kteří opět velmi známou a dokola omílanou zkratku při studiu znají. Výsledky tříadvacáté otázky nás příjemně překvapily. Popravdě jsme počítaly s větší chybovostí. Myslíme si, že tato zkratka není v praxi tolik využívána. Spíše je spojována s termínem kapnometrie, nebo kapnografie.

Poslední 24. otázka mapovala, zda patří flutter síní mezi defibrilovatelný rytmus. Defibrilace srdce se řadí mezi život zachraňující výkony, které se využívají ke zvrácení maligních srdečních arytmií, jako je komorová fibrilace, nebo bezpulsová komorová tachykardie (Kapounová, 2020). Flutter síní tedy neřadíme mezi defibrilovatelné rytmy.

Správně na tuto otázku odpovědělo 49 (61 %) respondentů. Dle našeho názoru je od studentů vyžadována znalost základních srdečních rytmů. Přestože se o flutteru síní studenti učí, významnějšími patologickými srdečními rytmy, které by měli znát, jsou ty, se kterými když se v PNP setkají, je musí rozpoznat a rychle podle toho jednat.

Všechny otázky v dotazníku byly vybrány podle základního učiva a zahrnují se do hlavních znalostí záchranářů pro každodenní potřeby v práci. Sami jsme byly překvapeny při vyhodnocování dotazníku, že občas studenti 1. ročníku měli více správných odpovědí než vyšší ročníky. Celkově výsledky dopadly podle očekávání. Zadaná hypotéza *H1: Předpokládáme, že studenti prvního ročníku oboru Zdravotnický*

záchranář, mají méně znalostí o jejich budoucím povolání než studenti vyšších ročníků.
byla přijata.

6 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala připraveností zdravotnického záchranáře na výkon profese. Provedli jsme kvantitativní výzkum za pomoci dotazníku s uzavřenými otázkami. Hlavním cílem bakalářské práce bylo zmapovat znalosti studentů oboru Zdravotnický záchranář o jejich budoucí profesi. Byla stanovena pouze jedna hypotéza. *H1: Předpokládáme, že studenti prvního ročníku oboru Zdravotnický záchranář, mají méně znalostí o jejich budoucím povolání než studenti vyšších ročníků.*

Na základě výzkumného šetření bylo zjištěno, že znalosti a informovanost studentů se postupem času zvyšují a zkvalitňují. Je zřejmé, že nejúspěšnější v dotazníkovém šetření byli studenti ze 3. a vyššího ročníku s celkovou 78 % úspěšností. Jejich znalosti a informace o budoucím povolání jsou větší než znalosti nižších ročníků, tedy prvního a druhého. Celkové výsledky průzkumu vyšly podle našeho předpokládání. První ročník končí s nižší procentuální úspěšností, tedy 59 %. Hypotéza **byla verifikována** a cíl byl splněn.

Při vyhodnocování zadaných otázek nás překvapila úspěšnost a neúspěšnost jednotlivých ročníků. Například když některé otázky vědělo více studentů z prvního ročníku než ze třetího. Společně doufáme, že studenti, kteří nebyli úspěšní ve stěžejních otázkách, si své znalosti a dovednosti zlepšili a zdokonalili, aby se v budoucím zaměstnání mohli plnohodnotně posadit do sanitního vozu na místo zdravotnického záchranáře a s tím největším nasazením a co možná s největší vědomostní a dovednostní připraveností mohli pomoci tam, kde se ještě pomoci nechá.

Tato bakalářská práce by mohla sloužit pro učitelé jednotlivých předmětů vysokých nebo vyšších škol oboru ZZ jako zpětná vazba na to, jak je například jejich výklad studijních materiálů atraktivní a díky tomu si lépe studenti zapamatují probíranou látku. Dále by mohla například sloužit maturantům, kteří váhají s rozhodnutím, zda nastoupit na obor ZZ, nebo ne. Možná je po přečtení této práce povolání naláká, nebo naopak odradí.

Kdybych toto téma zpracovávala ještě jednou, snažila bych se při tvorbě výzkumné části oslovit všechny vysoké a vyšší školy, které obor ZZ nabízejí a porovnat tak kvalitu studia i s ostatními školami.

7 Seznam použitých zdrojů

1. ANDRŠOVÁ, Alena. *Psychologie a komunikace pro záchranáře: v praxi*. Praha: Grada, 2012. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-4119-2.
2. BÖHM, Pavel. *Sborník abstrakt IV. Odborné konference KZ ZZS ČR: Varovné kazuistiky*. Olomouc 31. 3. 2012. ISBN 978-80-260-1969-5
3. BRIDGEMAN, J. Patrick. *Burnout syndrome among healthcare professionals / American Journal of Health-System Pharmacy* 2019 [online] [cit. 26.11.2019]. Dostupné z: <https://academic.oup.com/ajhp/article-abstract/75/3/147/5102013?redirectedFrom=fulltext> (PUBMED)
4. CARDER, Melanie et al. *Burnout syndrome as an occupational disease in the European Union: an exploratory study*. *Industrial Health*, 2018. Str.160-165 [online]. Dostupné z: http://jstage.jst.go.jp/article/indhealth/56/2/56_2017-0132/pdf/-char/en (PUBMED)
5. DOČEKALOVÁ, Klára. *Příprava zdravotnických záchranářů na řešení mimořádných událostí*. Olomouc, 2017. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta.
6. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. (11. srpen 2021). *Zdravotnické záchranářství - studijní obory* Dostupné z: <https://www.zsf.jcu.cz/cs/dok/studijni-agenda/studijni-obory/zdravotnicke-zachranarstvi/zdravotnicke-zachranarstvi-studijni-program>
7. KAPOUNOVÁ, Gabriela. *Ošetřovatelství v intenzivní péči*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2020. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0130-6.
8. KOSYDAR – BOCHENK, Justyna et al. *Traumatic stress in the work of paramedics*-PubMed. [online].Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29417791/>
9. KŘEMENOVÁ, Karolína. *Žena vesus muž v profesi zdravotnického záchranáře – výhody a nevýhody pohlaví*. Plzeň, 2015. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta zdravotnických studií.

10. KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Hořet, ale nevyhořet*. Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-7195-573-3
11. Mobilní simulační jednotka pro moderní výuku v nově vznikajícím Simulačním centru pro zdravotnické obory ZSF JU — Čeština. [online]. Copyright © 2013 [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: <https://www.zsf.jcu.cz/cs/mobilni-simulacni-jednotka-pro-moderni-vyuku-v-nove-vznikajicim-centru>
12. MRKVIČKA, Tomáš a Vladimíra PETRÁŠKOVÁ. *Úvod do statistiky*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2006. ISBN isbn80-7040-894-4.
13. Organizace přijímacího řízení na LF OU / Lékařská fakulta OU [online]. Copyright © 2016 [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: <https://lf.osu.cz/9041/organizace-prijimacihorizeni-na-lf-ou/>
14. Portál IS/STAG. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. 2021. Dostupné z: <https://wstag.jcu.cz/>
15. Přijímací řízení: Bakalářský studijní program – Zdravotnické záchranářství – Přijímací zkouška - Informace o studiu. [online]. Copyright © 2021 Univerzita obrany v Hradci Králové [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: https://www.unob.cz/fvz/studium/Stranky/PR_bc_zachranar_prijimaci_zkouska.aspx
16. Přijímací řízení - Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze. *Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze* [online]. Copyright © ČVUT v Praze [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: <https://www.fbmi.cvut.cz/cs/uchazec/prijimaci-rozeni-informace?section=zz>
17. RIEDL, Martin. *Zkušenosti zkušených; Záchranář; Opravdu víme, kdo se pod tímto označením skrývá? Rescue Report*. Brno: IKARIA CZ, a. s. ISSN 1212-0456.
18. Studijní programy - *Katalog studijních programů* [online]. Copyright © 2021 Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: <https://studium.upol.cz/Catalog/StudyPrograms?type=Bachelor#year=2021&globalId=33581&maior=6935>

19. ŠEBLOVÁ, Jana a Jiří KNOR. *Urgentní medicína v klinické praxi lékaře*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0596-0.
20. ŠÍN, Robin, BÖHM, Pavel a KUKAČKA, Miloš. *Adaptace zdravotnického záchranáře při nástupu do zaměstnání u ZZS Karlovarského kraje*. Urgentní medicína. Časopis pro neodkladnou lékařskou péči. České Budějovice: MEDIPRAX CB s.r.o., 2014. ISSN 1212-1924
21. ŠPATENKOVÁ, Naděžda. *Krizová intervence pro praxi*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-2624-3
22. ŠTEPANYOVÁ, Gabriela. *Aktuální informace o COVID-19 – Oficiální informační portál Ministerstva zdravotnictví České republiky* [online]. [cit. 15.11.2020]. Dostupné z: <https://koronavirus.mzcr.cz/vlada-schvalila-ministerstvem-navrzene-odmeny-pro-zachranare-jejichz-nasazeni-pomohlo-pri-boji-s-koronavirem/>
23. ŠTĚTINA, Jiří. *Zdravotnictví a integrovaný záchranný systém při hromadných neštěstích a katastrofách*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4578-7.
24. TUČEK, Milan. *Prestíž povolání – červen 2019 – Centrum pro výzkum veřejného mínění*. [online]. [cit. 01.05.2021]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/ekonomicke/prace-prijmy-zivotni-uroven/4990-prestiz-povolani-cerven-2019>
25. VENGLÁŘOVÁ, Martina. *Sestry v nouzi: syndrom vyhoření, mobbing, bossing*. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3174-2.
26. Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, ročník 2015, částka 4., str. 28
27. Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, ročník 2009, částka 6., str. 40
28. Věstník Ministerstva zdravotnictví České republiky, ročník 2019, částka 3., str. 294

29. Vyhláška č. 39/2005 Sb. Vyhláška, kterou se stanoví minimální požadavky na studijní programy k získání odborné způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání [online].[cit. 28.06.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-39>
30. Vyhláška č.391/2017 Sb. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků. [online].2010 [cit. 21.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-391>
31. Vysoké školy – Zdravotnický záchranář [online]. [cit. 15.07.2021]. Dostupné z: <https://www.vysokeskoly.cz/>
32. ZACHAROVÁ, Eva. *Zdravotnická psychologie: teorie a praktická cvičení. 2., aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Grada Publishing, 2017. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0155-9
33. Zákon č. 111/1998 Sb. Zákon o vysokých školách. [online]. [cit. 28.06.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-111>
34. Zákon č. 201/2017 Sb. Zákon, kterým se mění zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu povolání. [online]. [cit. 21.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-201>
35. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. [online].[cit.26.03.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
36. Zákon č. 374/2011 Sb. Zákon o zdravotnické záchranné službě. [online]. [cit. 21.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-374>
37. Zákon č. 561/2004 Sb. Školský zákon. [online]. [cit. 28.06.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>
38. Zdravotnické záchranářství-informace o přijímacím řízení. [online]. Copyright © 2013 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: <https://www.zsf.jcu.cz/cs/dok/studijni-agenda/studijni-obory/zdravotnicke-zachranarstvi/zdravotnicke-zachranarstvi-informace-o-prijimacim-rizeni>

39. Zdravotnické záchranná služba Jihočeského kraje. Informace o studiu. [online]. Copyright © 2019 Univerzita obrany v Brně [cit. 26.03.2020]. Dostupné z: <https://www.unob.cz/fvz/studium/Stranky/zachranar.aspx>
40. Zdravotnické záchranná služba – bakalářské studium Masarykova univerzita v Brně. [online]. [cit. 26.03.2020]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/bakalarske-a-magisterske-obory/23444-zdravotnicke-zachranarstvi>
41. Zdravotnické záchranná služba – Informace k přijímacímu řízení. [online]. Copyright © Západočeská Univerzita v Plzni [cit. 12.08.2021]. Dostupné z: https://www.fzs.zcu.cz/cs/Admission/Prijimaci_rizeni/more_information
42. Zdravotnické záchranná služba. *Fakulta zdravotnických studií* Technická univerzita v Liberci [online]. Dostupné z: <https://www.fzs.tul.cz/uchazeci-o-studium/bakalarske-studijni-programy/zdravotnicke-zachranarstvi>
43. Zdravotnická záchranná služba Jihočeského kraje. Činnost Vzdělávacího a výcvikového střediska [online]. ZZS JČK. [cit. 28.06.2021]. Dostupné z: <https://www.zzs.jck.cz/cinnost/vzdelavaci-a-vycvikove-stredisko/cinnost-vzdelavaciho-a-vycvikoveho-strediska>

8 Seznam tabulek a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Naměřené četnosti k dílčí hypotéze č. 1.1	49
Tabulka 2: Očekávané četnosti k dílčí hypotéze č. 1.1	50
Tabulka 3: Naměřené četnosti k dílčí hypotéze č. 1.2	50
Tabulka 4: Očekávané četnosti k dílčí hypotéze č. 1.2	50
Tabulka 5: Bodovací tabulky-muži	77
Tabulka 6: Bodovací tabulky-ženy	78

Seznam obrázků

Obrázek 1: Celkový počet respondentů dle pohlaví	32
Obrázek 2: Věk respondentů	33
Obrázek 3: Název vysoké školy	33
Obrázek 4: Aktuální ročník studia	34
Obrázek 5: Chůť studovat obor Zdravotnický záchranář	34
Obrázek 6: Atraktivita povolání	35
Obrázek 7: Spokojenost s výběrem budoucího povolání	36
Obrázek 8: Naplnění představy o profesi Zdravotnický záchranář	36
Obrázek 9: Prestiž povolání ZZ ve společnosti	37
Obrázek 10: Praktické dovednosti a její dostatečnost pro výkon profese	37
Obrázek 11: Fyzická náročnost povolání	38
Obrázek 12: Náročnost studia	39
Obrázek 13: Způsobilost k výkonu povolání	39
Obrázek 14: Nástup na ZZS po ukončení studia	40
Obrázek 15: Získávání způsobilosti k výkonu povolání	41
Obrázek 16: Kompetence zdravotnického záchranáře dle vyhlášky č. 55/2011 Sb.	42
Obrázek 17: Defibrilace srdce bez indikace lékaře	42
Obrázek 18: Negativní reverz bez vědomí lékaře	43
Obrázek 19: Koniopunkce bez indikace lékaře	44
Obrázek 20: Aplikace krystaloidních roztoků a roztoky glukózy	44
Obrázek 21: Subglotické pomůcky	45
Obrázek 22: Glasgow Coma Scale-hodnotící stupnice vědomí	46
Obrázek 23: ETCO ₂ – koncentrace oxidu uhličitého ve vydechovaném vzduchu	46
Obrázek 24: Flutter síní a jeho možná defibrilovatelnost	47

Obrázek 25: Dílčí hypotéza č. 1.1 – Podíl správných a špatných odpovědí.....	51
Obrázek 26: Dílčí hypotéza č. 1.2 – Podíl správných a špatných odpovědí.....	52

9 Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník

Příloha 2: Bodovací tabulky pro přijímací řízení oboru Zdravotnický záchranář na Jihočeské univerzitě

Příloha 3: Email s prosbou o vyplnění dotazníků k BP + odpovědi ze Západočeské univerzity

Příloha 1: Dotazník

Dotazník k bakalářské práci

1 Pohlaví

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Žena Muž
 Jiná...

2 Kolik je Vám let?

3 Jakou vysokou školu studujete?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Fakulta vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Brně
 Jiná...

4 V kolikátém ročníku studia oboru ZZ právě jste?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

1. ročník 2. ročník 3. ročník
 Jiná...

5 Chtěl(a) jste vždy studovat obor zdravotnický záchranář na VŠ?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne

6 Studujete obor zdravotnický záchranář, protože Vám připadá atraktivní?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

7 Jste s výběrem budoucího povolání spokojen(a)?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

8 Splňuje obor ZZ Vaše představy o práci zdravotnických záchranářů

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

9 Patří povolání ZZ podle Vás ve společnosti mezi prestižní?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

10 Jsou podle Vás získávané dovednosti z praxe na VŠ dostačující pro výkon profese ZZ?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

11 Je podle Vás práce ZZ fyzicky náročná?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

12 Je studium pro Vás náročnější než jste předpokládal(a)?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

13 Získává ZZ způsobilost k práci podle zákona č. 374/2011 Sb.

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

14 Může ZZ hned po ukončení studia nastoupit na ZZS?

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

15 Získává ZZ způsobilost k práci jen na ZZS?

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

16 Upravuje kompetence ZZ § 17 vyhlášky č. 55/2011 Sb.?

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

17 Může ZZ provádět defibrilaci srdce bez indikace lékaře?

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

18 Může ZZ podepsat negativní revers bez vědomí lékaře?

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

19 Může ZZ provádět koniopunkci bez indikace lékaře?

Náповěda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

Ano Spíše ano Ne Spíše ne

20 Může ZZ aplikovat krystaloidní roztoky a roztoky glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykémií bez indikace lékaře?

Nápověda k otázce: *Výběrte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne

21 Může ZZ v rámci svých kompetencí zajišťovat dýchací cesty pomocí subglotických pomůcek?

Nápověda k otázce: *Výběrte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne

22 Patří Glasgow Coma Scale mezi hodnotící stupnice vědomí?

Nápověda k otázce: *Výběrte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne

23 Můžeme označit koncentraci oxidu uhličitého ve vydechaném vzduchu na konci výdechu zkratkou ETCO₂?

Nápověda k otázce: *Výběrte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne

24 Patří flutter síní mezi defibrilovatelný rytmus?

Nápověda k otázce: *Výběrte jednu odpověď*

- Ano Spíše ano Ne Spíše ne

Příloha 2: Bodovací tabulky pro přijímací řízení oboru Zdravotnický záchranář na Jihočeské univerzitě

Tabulka 5: Bodovací tabulky-muži

BODY	Sprint běh 100 m	Vytrvalostní běh 1500 m	Plavání 100 m
0	<14,8; a hůře)	<7:10; a hůře)	<2:28; a hůře)
1	<14,5; 14,8)	<7:00; 7:10)	<2:21; 2:28)
2	<14,3; 14,5)	<6:50; 7:00)	<2:14; 2:21)
3	<14,1; 14,3)	<6:45; 6:50)	<2:07; 2:14)
4	<13,9; 14,1)	<6:35; 6:45)	<2:00; 2:07)
5	<13,7; 13,9)	<6:25; 6:35)	<1:53; 2:00)
6	<13,5; 13,7)	<6:15; 6:25)	<1:46; 1:53)
7	<13,3; 13,5)	<6:05; 6:15)	<1:39; 1:46)
8	<13,1; 13,3)	<5:55; 6:05)	<1:32; 1:39)
9	<12,9; 13,1)	<5:45; 5:55)	<1:25; 1:32)
10	<lépe; 12,9)	<lépe; 5:45)	<lépe; 1:25)
jednotka	sekundy	minuty: sekundy	minuty: sekundy

Tabulka 6: Bodovací tabulky-ženy

BODY	Sprint běh 100 m	Vytrvalost běh 800 m	Plavání 100 m
0	<18,2; a hůře)	<4:05; a hůře)	<2:58; a hůře)
1	<17,8; 18,2)	<4:00; 4:05)	<2:51; 2:58)
2	<17,4; 17,8)	<3:55; 4:00)	<2:44; 2:51)
3	<17,0; 17,4)	<3:50; 3:55)	<2:37; 2:44)
4	<16,6; 17,0)	<3:45; 3:50)	<2:28; 2:37)
5	<16,2; 16,6)	<3:40; 3:45)	<2:19; 2:28)
6	<15,8; 16,2)	<3:35; 3:40)	<2:10; 2:19)
7	<15,4; 15,8)	<3:30; 3:35)	<2:01; 2:10)
8	<15,0; 15,4)	<3:25; 3:30)	<1:52; 2:01)
9	<14,6; 15,0)	<3:20; 3:25)	<1:43; 1:52)
10	<lépe; 14,6)	<lépe; 3:20)	<lépe; 1:43)
jednotka	sekundy	minuty: sekundy	minuty: sekundy

Příloha 3: Písemná komunikace s referentem pro obor ZZ Západočeské univerzity.

Prosbu o rozeslání dotazníků k BP

Pro petrnovy@fzs.zcu.cz dne 2021-03-08 15:15

 [Podrobnosti](#)

Vážený pane Nový,

jmenuji se Andrea Marešová a studuji obor Zdravotnický záchranář na Zdravotně sociální fakultě JČU v Českých Budějovicích.

Touto cestou bych Vás ráda poprosila o pomoc při tvorbě mé praktické části k Bakalářské práci s prosbou, zda by bylo možné odkaz na webový dotazník rozeslat všem Vaším studentům oboru Zdravotnického záchranářství (od 1. až po 3. ročník, popř. studentům, kteří své studium prodlužují).

Zde přikládám odkaz: <https://www.surveio.com/survey/d/R7J8R7M3X6A9Y5X6Z>

Budu velice vděčná za spolupráci.

Přeji hezký zbytek dne a pevné zdraví v této době.

Marešová Andrea

3.ZZP

Re: Prosbu o rozeslání dotazníků k BP

Od [Bc. Petr Nový](#) dne 2021-03-09 09:50

 [Podrobnosti](#)

Vážená slečno Marešová,

na základě posouzení Vaší žádosti vedením fakulty Vám bohužel nemůžeme vyhovět, neboť v době, kdy je našim studentům udělena pracovní povinnost, řada z nich dobrovolně pracuje v nemocnicích a zároveň si plní své studijní povinnosti, by bylo dotazníkové šetření nadbytečnou zátěží.

Děkuji vám za pochopení a jsem s pozdravem.

Petr Nový

Bc. Petr Nový
studijní oddělení
Fakulta zdravotnických studií
Západočeské Univerzity v Plzni
Husova 664/11, 306 14 Plzeň

tel.: 377 633 716

Re: Prosba o rozeslání dotazníků k BP

Od Bc. Petr Nový dne 2021-07-30 10:33

 [Podrobnosti](#)

Vážená slečno Marešová,
bohužel na základě vyjádření od vedení fakulty Vám nemůžeme povolit dotazníkové šetření studentů Fakulty zdravotnických studií, jako podkladu pro Vaši kvalifikační práci.
Příprava zdravotnického záchranáře na výkon profese je dána kvalifikačním standardem Ministerstva zdravotnictví, řídí se několika vyhláškami, proto není důvod, proč by měla být tématem výzkumného šetření v rámci bakalářské práce.

Pevně věřím ve Vaše pochopení.
S pozdravem a přáním krásného dne
Petr Nový

Bc. Petr Nový
studijní oddělení
Fakulta zdravotnických studií
Západočeské Univerzity v Plzni
Husova 664/11, 306 14 Plzeň

10 Seznam zkratk

ARO	Anesteziologicko – resuscitační oddělení
CVVM	Centrum výzkumu veřejného mínění
ČR	Česká republika
GCS	Glasgow Coma scale
HZS	Horská záchranná služba
IZS	Integrovaný záchranný systém
JIP	Jednotka intenzivní péče
JČU	Jihočeská univerzita
KPR	Kardiopulmonální resuscitace
NLZP	Nelékařský zdravotní pracovník
NR	Negativní revers
PVV	Práce ve výškách
PNP	Přednemocniční neodkladná péče
SKP	Sportovní klub policie
VZS	Vodní záchranná služba
VŠ	Vysoká škola
ZZ	Zdravotnický záchranář
ZOS	Zdravotnické operační středisko
ZZS	Zdravotnická záchranná služba